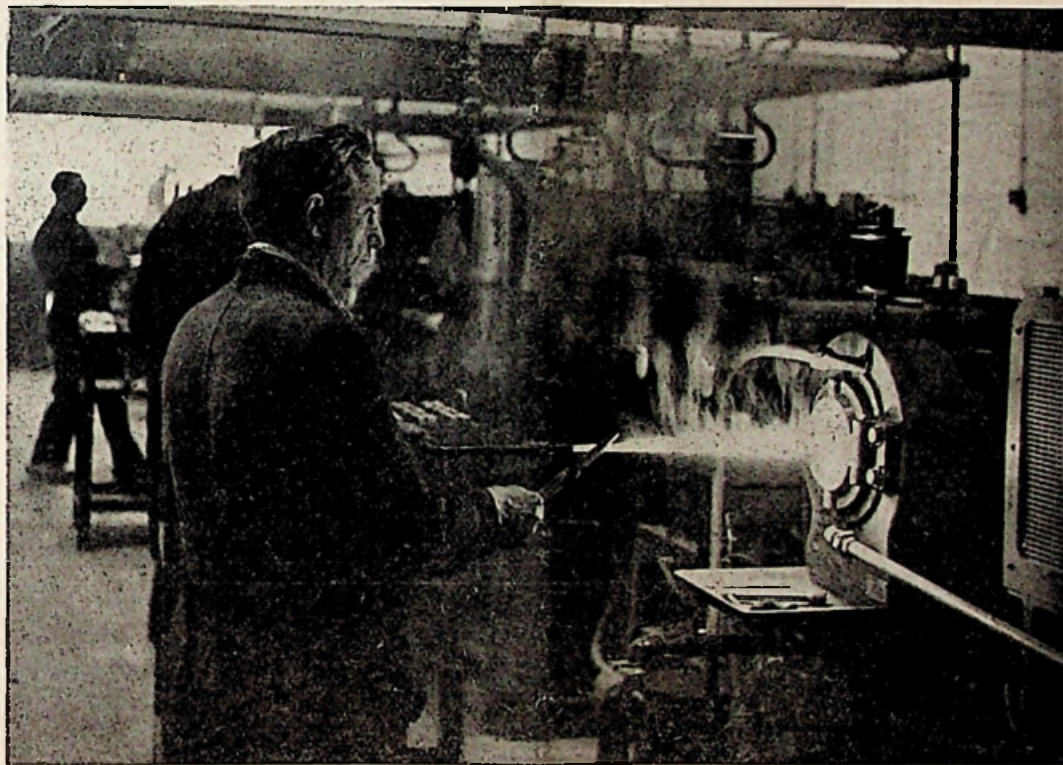

Veertiendaags Officieel Orgaan van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, de Vakgroep Detailhandel in Electriche Verbruikstoestellen en Verlichtingsartikelen, de Vakgroep Detailhandel in Radio-artikelen, de Vakgroep Tusschenpersonen in Electrotechnische Producten, en de Nederlandse Electrotechnische Winkeliers Organisatie. Directie, Redactie en Administratie: Kalverstraat 35, Amsterdam G. Telefoon Directie en Adm. K 2900-35253; Redactie K 2900-40453. Voor verdere uitgeversmededelingen zie blz. 59.

11 FEBRUARI 1950 112
5e JAARGANG Nr.

IN DE WOLFRAAMHAMMERIJ

De gloeidraad in onze moderne gloeilampen bestaat uit wolfram, dat wel moeilijk te bewerken is, maar een buitengewoon hoog smeltpunt bezit en na de ingewikkelde behandeling een stevige draad oplevert. Het wolfram-poeder wordt in een geweldige hydraulische pers (3000 kg per cm^2) tot staafjes geperst. De staafjes ondergaan verschillende bewerkingen om hen de nodige stevigheid te geven o.a. samenpersing en verhitting. Het wolfram-staafje is toch nog bros; de gloeiende staaf wordt automatisch gehamerd (zie foto) in elektrische hamermachines, die onder oorverdovend geraas deze staaf met duizenden slagen per minuut in de gewenste toestand brengen.

(Voor verdere gegevens zie artikel op blz. 45).

UIT DE INHOUD

We beginnen met een economisch artikel: Naar natuurlijke verhoudingen. In de reeks: Er ontstaat een gloeilamp, wordt de gloeidraad behandeld onder de titel: Van bamboevezel tot wolfram. Onze belastingkundige medewerker J. L. van Hedel bespreekt op de bladzijden 58 en 59 de opheffing van de onderaemingsbelasting. Voorts mededelingen van de beide vakgroepen en de vrije organisaties.

Nieuwe uitvoering

Schuine zool

Luchtkoeling

Rudolf Blok brengt naast haar bestaande modellen weer een nieuw, electrisch strijkijzer, uitgerust met de laatste snufjes:

- Het ijzer heeft luchtkoeling, waardoor een hoog verwarmings-rendement in de zool. Uitstraling naar boven wordt voorkomen.
- Schuine zool, waardoor bij het strijken zelfs de moeilijkste plekken - onder de knopen - gemakkelijk bereikbaar zijn.
- Geen verouderde knopengleuven. - Uitvoering in chroom, hoog-glanzend, crême handvat. - Publieksprijs f. 14.75.

Rudolf Blok

ELECTRISCHE APPARATEN- en METAALWARENFABRIEK N.V.

Waldorpstraat 38-44 — Den Haag — Tel. 182220

ELECTRO RADIO MERCUUR

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

DE LES DER FEITEN

Naar natuurlijke verhoudingen

In ons vorig nummer hebben wij reeds de aandacht gevestigd op de belangrijke publicatie Heemafpost van de N.V. Heemaf te Hengelo.

Behalve diverse artikelen over de industriële vraagstukken van vandaag, is -zoals ook vorige jaren- vooral het meer economisch inleidende artikel van belang. En wel dermate dat wij menen onze lezers een dienst te bewijzen met hen in kennis te stellen van de mening der directie van een onzer grote en zeer betekenisvolle bedrijven.

„Op de duur achterhalen echter de economische wetten ook de machtsbegeerte. Elke schending van deze wetten roept haar eigen correctieven op!”

Prof. Mr Dr P. Lieftinck. *Moderne Structuurveranderingen der Industrie*. 1931. Blz. 161.

Met één dier correctieven op het eigen beleid heeft ons Nederlandse volk op de derde Dinsdag in September (namelijk 20 September) op onverwacht harde wijze kennis gemaakt. In zijn voor het Nederlandse volk gehouden radiorede heeft minister Lieftinck o.m. de volgende passage uitgesproken:

„De Regeringspolitiek was er tot dusverre op gericht deze spanningen (namelijk: in de Nederlandse economie) langs de weg der geleidelijkheid tot een oplossing te brengen. De devaluatie (opm. v. d. schr.: hiertoe heeft de Regering, zoals minister Lieftinck elders zegt, met gemengde gevoelens besloten) scheidt op dit punt een nieuwe toestand en wel in die zin, dat zij de oplossing der bedoelde vraagstukken plotseling acuut maakt. De zwakke plekken in het economische bestel van ons land worden als het ware blootgelegd en vragen thans om een geneeskundige behandeling op korte termijn.”

Hetgeen de harde heelmeeesters met hun waarschuwingen en gesmade aanbevelingen niet vermochten te bereiken, heeft de

devaluatie - tegenwoordig weer muntcorrectie genoemd - tot harde noodzakelijkheid gemaakt. Na een politieke doorbraak in 1945 nu een monetaire doorbraak zonder overleg met onze Beneluxpartners en zonder dat het Planbureau er aan te pas kwam. Bovendien geeft minister Lieftinck in bovengenoemde radiorede toe, dat bij de tot stand gebrachte waardevermindering van de gulden de binnenlandse economische omstandigheden niet de doorslag hebben gegeven. In De Telegraaf van 28 September 1936 schreef Prof. Lieftinck naar aanleiding van de toenmalige devaluatie:

„Van een vrijwillig genomen besluit kan men eigenlijk niet spreken; evenmin als er vrijwilligheid is, wanneer een vlieger een noodlanding maakt op het moment, dat hij in zijn benzineleiding een onherstelbare breuk constateert, die over enkele ogenblikken hem van zijn brandstoffen beroven zal.”

Bij de recente noodlanding ging het niet om een breuk in de benzineleiding, maar om een stagnatie in de dollar-toevoer, en zonder de oorzaken weg te nemen, die daartoe hebben geleid, wordt de vlucht al weer vervolgd.

In een periode van vrije markteconomie, waarin men zich nooit van leuzen behoefde te bedienen -evenmin als de harde heelmeeester in tegenstelling tot de kwakzalver zou men onder „geneeskundige behandeling op korte termijn” een chirurgische behandeling verstaan. In het vigerende economische stelsel zijn wij intussen aan allerlei verzachtende benamingen gewend geraakt. Wij spreken niet meer van „geleide” maar van „gerichte” economie; van „muntcorrectie” in plaats van „devaluatie”; van „meer natuurlijke middelen” en „natuurlijke evenwichten” wanneer wij niet naar het stelsel der vrije markteconomie durven te verwijzen, dat de gehele wereld gedurende de opgang tijdens de twintigste eeuw een welvaart als nooit tevoren heeft geschonken. Wij spreken van „onvolledige compensatie” als wij bedoelen, dat in een schaarste-economie de lonen de prijzen

slechts op een afstand -dus met een faseverschuiving- kunnen volgen, omdat wij de arbeidsproductiviteit hoger wensen op te voeren dan met een politiek van *deficit-spending* en *full-employment* in Engeland en hier te lande mogelijk is gebleken.

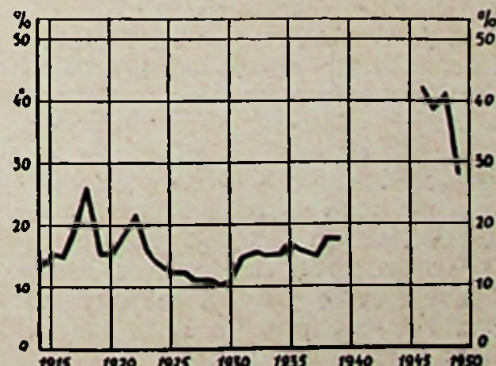
Een beroep op harder werken blijkt bij een *full-employment* politiek geen vervanging te kunnen geven voor de gezonde prestatieprikkels, zoals wij die in een stelsel van markteconomie (opm. v. d. schr.: meer natuurlijke economie) zowel voor ondernemers als werknemers kennen en die er in dat stelsel onmiskenbaar toe hebben geleid, dat de „reële lonen” -en daar gaat het om voor de loontrekkers- van 1800 tot 1914 een steeds stijgende trend hebben vertoond.

Van een tweetal „zwaluwen” in het verkilde industriële klimaat moge hier melding worden gemaakt. Zij staven het hiervoren opgemerkte.

Zo schreef Prof. Tinbergen in De Groene Amsterdammer van 31 Juli 1948:

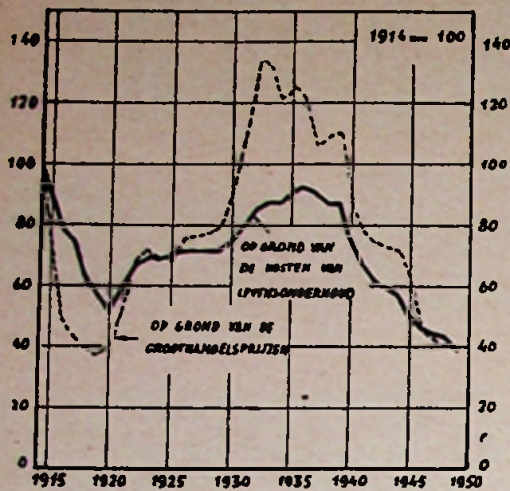
„Dat betekent sparen en dat weer: houdt de consumptie laag. Dit laatste kan niet blijvend geschieden door distributie alleen. Het zal voor een deel weer door het natuurlijke economische middel moeten gebeuren: door hogere prijzen voor niet noodzakelijke goederen en vermaken.”

Maar als volgens dit recept een deel aan de concurrentie moet worden overgeleverd, wat blijft er dan over van het stelsel dat concurrentie en werkloosheid heette uit te sluiten? Wie de koek en wie de gard? Even voordat minister Lieftinck naar Washington vertrok heeft hij er in een interview op gewezen, dat het natuurlijke evenwicht dient te worden hersteld:

Rijksuitgaven in procenten van het nationale inkomen.

Koopkracht van de gulden.

„Dit natuurlijke evenwicht moet hetzij door muntcorrectie (opm. v. d. schr.: devaluatie) hetzij door interne aanpassingen worden bereikt. Hoe dan ook, er moet iets gebeuren”.

En nu valt met „gemengde gevoelens” te betrouwen, dat muntcorrectie een *kunstmatig*, dus allesbehalve natuurlijk, middel is om het verbroken evenwicht tussen productie en consumptie te herstellen en dat het in wezen een *aanpassing* van buitenaf is, die een nog sterkere *interne aanpassing* vereist dan een *natuurlijke interne aanpassing*.

Er moet niet „iets” maar „veel” gebeuren om dit verbroken evenwicht vóór 1952 te herstellen!

Men behoeft geen econoom te zijn om te kunnen zien, dat wanneer onze prijzen voor de rijke Amerikanen te hoog zijn, ze dit zeker voor ons verarmde Nederland zijn en dat bij prijsstijging van granen en andere onontbeerlijke invoeren uit landen, die niet of minder dan Nederland devaluerden, het voorkomen van een belangrijke prijsstijging hier te lande nog *grotere aanpassing* zal vergen dan vóór de devaluatie. Met een prijsstop, die voor het bedrijfsleven en de middenstand op een *nieuwe heffing* zou neerkomen, zullen wij in 1952 de noodzakelijk hogere productie niet bereiken; veeleer *moet* dan met een *nieuwe amputatie* worden rekening gehouden.

Er is nu een dweil over de „zwarte valutastoep” gehaald, maar in eigen huis zal de reiniging vooreerst nog wel niet plaats hebben. En *investering* in het perceel zal onaantrekkelijk blijven!

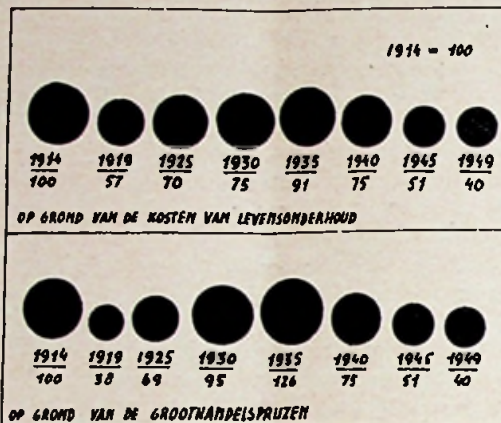
Van de „behandeling op korte termijn” zal weinig terecht komen, zolang door onvoldoende voorlichting de gevaarlijke en noodlottige dispariteit tussen het *economisch noodzakelijke* en het *politiek mogelijke* blijft voortbestaan. Scheefgetrokken verhoudingen, zoals tussen de beloningen der vakbekwamen en jongeren worden bestendig en mede daardoor een *revolutionaire* stijging van het inkomen, uit loonarbeid verkregen, tot 58 % van het nationale inkomen.

Deze is in strijd met hetgeen in het verleden „curieus genoeg”, zoals Prof. Tin-

van 1945 heeft opgemerkt, overal in de wereld een *natuurlijke* verhouding bleek te zijn en blijft o.m. een bedreiging voor het intellect vormen, dat bij de oplossing van het beangstigend bevolkingsaccres door industrialisatie niet kan worden gemist en dat verpauperiseert.

Hierbij moet nog rekening worden gehouden met het feit, dat de inkomsten der hoger beloonde werkers aanzienlijk minder verhoogd zijn dan die der lager beloonde groepen.

Een economisch stelsel, waarin men geleidelijkheid voorwendt en revolutionaire stijgingen toelaat, die niet door een evenredige stijging der productie worden gecompenseerd, zal

Koopkracht van de gulden.

zonder acute koerswijziging tot een hernieuwde schending der economische wetten leiden, hetgeen herhaling van het harde correctief ten gevolge zal hebben.

Na de „amputatie van het been boven de knie” zal een grotere inspanning van de patiënt nodig zijn om alsnog in 1952 zonder Marshallhulp onafhankelijk van bedeling te worden. En als de „blootgelegde kwalen” niet op „korte termijn” chirurgisch worden bestreden, zal de patiënt niet meer tot die inspanning in staat blijken. Wij schreven boven dit artikel „De les der feiten” en willen er nu enkele laten volgen die ons tot lering kunnen strekken. In het jongste rapport van de B.I.B. de Bank voor Internationale Betalingen (Bank for International Settlements) komen namelijk een tweetal graphieken voor, die de aandacht vragen. Zij betreffen het verloop van de groothandelsprijzen van 1914 tot 1925 en van 1939 tot 1950.

Na wereldoorlog no 1 trad in 1921 reeds een sterke daling dier prijzen in, met een sterke stijging der reële lonen tot gevolg. Na wereldoorlog no 2 wijkt het niveau practisch niet af van het hoogste niveau in 1920! Maar in Engeland vertonen die prijzen nog een verhoging, terwijl in Amerika en Zwitserland reeds een lichte daling is ingetreden; daarin ligt één der verklaringen voor het acuut geworden valutaprobleem, dat in wezen is terug te brengen tot een onvoldoende arbeidsproductiviteit en efficiency wegens de „goedkoop geld”-politiek, welke *deficit-spending* tot voorwaarde heeft en waarmede wel full-

employment maar geen *full-production* -het eerste *nodige*- kon worden bereikt. Waartoe die politiek hier te lande heeft geleid, moge U uit de volgende graphiek duidelijk worden.

Deze figuur geeft een beeld van het percentage Rijksuitgaven in verhouding tot het nationale inkomen. Deze uitgaven komen er op neer, dat van iedere 100 gulden productie het Rijk 34 gulden voor eigen uitgaven opeist.

Ook hier blijken de natuurlijke verhoudingen teveel uit het oog te zijn verloren. De praktijk leert, dat een percentage tot 25 % nog draagbaar is. Bovendien moet voor een zuivere vergelijking nog in aanmerking worden genomen dat na wereldoorlog no 2 de aflossingsverplichtingen der Staatsschuld zijn opgeschort.

Vijf jaren na de vorige oorlog droeg het percentage circa 12 %, vijf jaren na de laatste oorlog en zonder aflossing bijna het drievoudige!

En nu tot besluit twee graphieken, die de koopkracht van de gulden (vóór de recente devaluatie) weergeven over de periode 1914—1949.

Zien wij na 1919 een krachtige stijging van het ruilmiddel (grotere guldens), na 1945 tot 1949 zet de in 1940 ingezette daling zich steeds verder voort (kleinere guldens).

Wij zien hier de ontwikkeling van een *spiegelbeeld-economie* die bij verdere voortgang een *reëel* welvaarts herstel uitsluit. In 1949 is de koopkracht nog lager dan in 1920! Met het onvermijdelijke gevolg: algehele ontevredenheid, waarin devaluatie zonder verder ingrijpen geen wijziging ten goede kan brengen.

In deze graphieken worden enkele der „kwalen blootgelegd”, die door de devaluatie „acuut” zijn geworden en die meer dan ooit een krachtige (chirurgische) bestrijding behoeven, waartoe een terugkeer tot *natuurlijke* verhoudingen voor een *reëel* herstel het nodige kan bijdragen. De automatische regeling van het door het monopolie geremde vrije prijsmechanisme heeft de handregeling in de economie, evenals in de techniek, in de schaduw gesteld. Zij regelt evenwichtsverstoringen op de meest *natuurlijke* wijze; dat betekent snel, en daardoor roept zij minder *harde correctieven* op.

In ons laatste jaarverslag hebben wij onder „Samenvatting en Vooruitzichten” een passage overgenomen uit „Planning and the price mechanism” van J. E. Meade, 1948:

„But why not after all try the price-mechanism?”. En zulks. om thans „*natuurlijke evenwichten*”, die economische spanningen in onze volkshuishouding ook volgens minister Lieftinck in de weg staan, zo snel mogelijk te herstellen door een terugkeer tot *natuurlijke* verhoudingen.

Immers het zijn de natuurlijke verhoudingen, die nivellering van inkomens in welk systeem ook, dat vermeerdering van welvaart nastreeft, uitsluiten en beloning naar prestatie blijven impliceren.

Less stabilisation. more stability.

Van BAMBOEVEZEL tot WOLFRAAM

ER ONTSTAAT EEN

Gloeilamp (3)

Voor de eerste artikelen in deze reeks: „Het blazen van de glazen ballon” en „Het bereiden van de gasvulling” verwijzen wij respectievelijk naar de nummers 109 en 110

Men heeft niet ten onrechte de gloeidraad de „ziel” van de gloeilamp genoemd. Als wij even een vluchtige blik werpen in de geschiedenis van de elektrische gloeilamp, kunnen wij vaststellen, dat deze „ziel” - vooral in de jeugdijaren van de gloeilamp - heel wat moeilijkheden heeft bezorgd aan degenen, die daarmee te maken hebben gehad. De haarfijne draad, die in onze gloeilamp brandt, moet immers bestand zijn tegen zeer hoge temperaturen en mag desondanks niet vóór een precies bepaalde werktijd sneuvelen. Van begin af aan was daarom het grootste probleem, welk materiaal aan dergelijke hoge eisen zou kunnen voldoen.

In de tijd toen men de elektrische gloeilamp niet anders dan als een zeer interessant natuurkundig speelgoed beschouwde, was het gebleven bij pogingen, om metalen draden of staafjes kool door de elektrische stroom zo te verhitten, dat de lichtuitstraling aan zeer bescheiden eisen even voldeed. Als metaal werd bij deze pogingen meestal platina gekozen, maar het experiment was slechts van zeer korte duur, omdat het smeltpunt van platina zo laag is, dat bij een enigszins voldoende lichtuitstraling de draad spoedig doorsmelt. Bij toepassing van een kooldraad echter was het niet te voorkomen, dat deze reeds na korte tijd brak.

De grote uitvinder Edison vroeg zich af, wat de oorzaak van het verstuiven en breken van de kooldraad was. Hij kwam tot de conclusie, dat dit te wijten moest zijn aan de structuur van de gebezigde koolsubstantie. Na een langdurig en inspannend onderzoek slaagde Edison er in uit een bepaalde soort van bamboevezel een kooldraad te maken, die - bij zéér voorzichtige behandeling - als gloeidraad kon worden gebruikt.

Met de (bamboevezel) kooldraadlamp was het lang begeerde ideaal van de elektrische gloeilamp werkelijkheid geworden. Al waren er nog tal van problemen op te lossen, toch was het mogelijk geworden met de fabricage van gloeilampen voor algemeen gebruik te beginnen. Ook in ons land werden in de laatste jaren van de vorige eeuw tot en met het jaar 1907 gloeilampen gemaakt, die als gloeilichaam een kooldraad bevatten. Om misverstand te voorkomen willen wij er echter op wijzen, dat de kooldraadlamp na 1907 *geenszins* tot uitsterven was verdoemd; integendeel, nog heden worden voor bepaalde doeleinden kooldraadlampen op grote schaal gebruikt, die echter, dank zij de veel betere

methoden van fabricage, veel houdbaarder en betrouwbaarder zijn dan hun voorouders van omstreeks 1900.

In 1906 begon de tweede fase in de ontwikkeling van de gloeilamp. Er werd een metaaldradlamp gemaakt, die in plaats van een kooldraad een gloeidraad van 't metaal wolfram bevatte. De wolframdraden van toen werden echter gespoten, dus nog niet getrokken, met het gevolg dat de toenmalige wolframdraad uiterst teer was. Een flinke schok was vaak voldoende om een breuk te veroorzaken.

Op de juiste weg

Toch was men, wat het materiaal voor de gloeidraad betreft, sedert die tijd op de goede weg. Toen het enige jaren later gelukte van het wolfram een zeer vaste, getrokken draad te vervaardigen, begon de derde fase in de ontwikkelingsgeschiedenis van de gloeilamp.

De gloeidraad in onze moderne gloeilampen bestaat dus uit wolfram, wanneer wij de zeer speciale typen van lampen, waarvoor nog steeds kooldraad gebruikt wordt, buiten beschouwing laten. Wolfram is een metaal dat voorkomt in een

mineraal, het zogenaamde *scheelit*. Scheelit heeft haa rnaam te danken aan de Zweedse scheikundige Karl Wilhelm Scheele (1742 - 1786), die de elementen zuurstof, stikstof, chloor en mangaan heeft ontdekt; aan K. W. Scheele hebben wij ook de kennis te danken van glycerine, arseen- en wijsteen en blauwzuur. Welnu, het wolfram komt voor in het scheelit in verbinding met het scheikundige element calcium. Door een reeks chemische bewerkingen verkrijgt men hieruit het zuivere wolfram in de vorm van een fijn, donkergrijs poeder.

Het bewerken van het wolfram

Wij zullen dadelijk zien dat het wolfram alles behalve gemakkelijk te bewerken is. Waarom heeft men echter desondanks dit materiaal gekozen om er gloeidraden van te maken? Omdat het wolfram een buitengewoon hoog smeltpunt bezit en bovendien - na de zeer ingewikkelde behandeling - een zeer stevige draad oplevert.

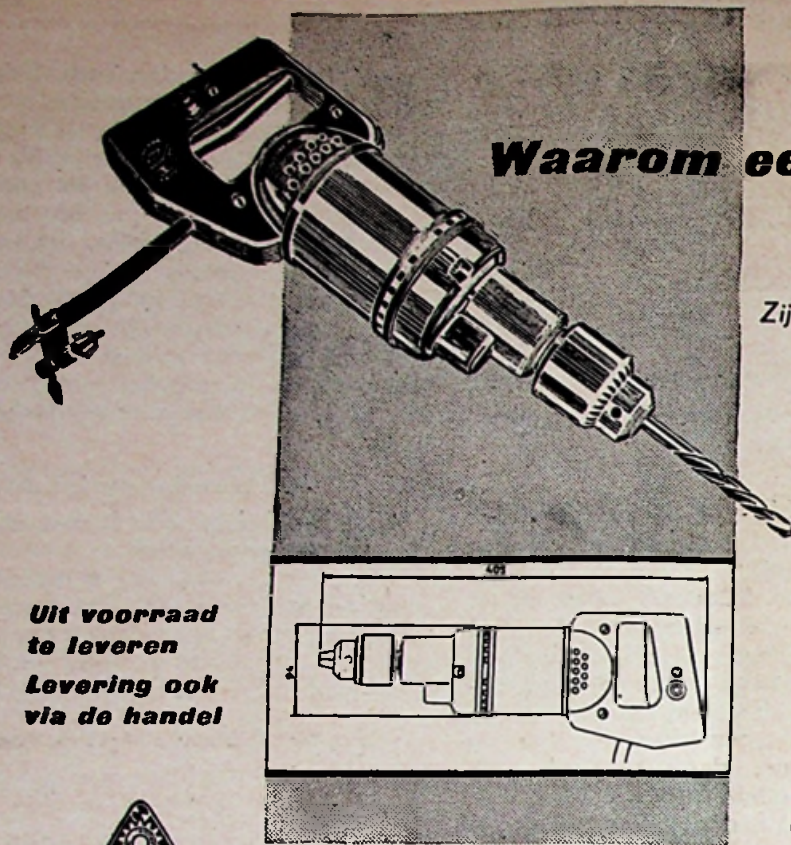
Het wolframpoeder, dat als grondstof voor die gloeidraad in grote glazen stopflessen op de verdere bewerking wacht, wordt in een stalen matrijs in een geweldige, hydraulische pers onder hoge druk tot staafjes geperst. Dit gebeurt met een kracht van 3000 kg per cm², en de hydraulische pers, die dat werk verricht, lijkt dan ook op een reusachtige, ijzeren olifant. Nadat de staafjes onder de „olifant” tevoorschijn zijn gekomen, worden zij nogal zeer voorzichtig behandeld, want ondanks de machtige druk van 3000 kg per vierkante centimeter, zijn ze nog helemaal niet stevig. Teneinde er wat vastheid aan te geven, worden zij door een langwerpige gasoven geschoven, waarin de afzonderlijke metaaldeeltjes onder een temperatuur van ca. 1500° C samenbakken of „sinteren”.

(Vervolg blz. 47, Iste kolom onder lijn)

Het persen van Wolframpoeder tot staven in de hydraulische pers.

Waarom een VAN DER HEEM boormachine?

Zij hebben de volgende voordelen:

- gemakkelijk hanteerbaar
- huis goed bestand tegen stoten
- direct bruikbaar voor gelijk- en wisselstroom
- seriemotor regelt automatisch het juiste toerental
- intensieve koeling
- rustige transmissie
- afdoende elektrische beveiliging
- Nederlands fabrikaat
- 24 uur service voor onderhoud en reparatie

**Uit voorraad
te leveren
Levering ook
via de handel**

JAVASTAAL - STOKVIS N.V. BATAVIA

R. S.

STOKVIS & ZONEN N.V.
TECHNISCHE AFD. ROTTERDAM

HALLO-PHONE

- De Hallo-Phone is in verschillende combinaties leverbaar.
- Het eenvoudigste systeem bestaat uit een hoofdapparaat met één nevenapparaat (A-B combinatie)
- Het meervoudige systeem bestaat uit een hoofdapparaat met selector en twee tot vijf nevenapparaten.

Algemene oproep of oproep van ieder nevenapparaat afzonderlijk is mogelijk. De aanleg is eenvoudig en de prijzen zijn aanlokkelijk.

Vraagt uitvoerige inlichtingen en offerte aan Uw grossier of rechtstreeks aan:

ELECTROFACT N.V.
MAATSCHAPPIJ VOOR ELECTR. BEDRIJFSAUTOMATISERING

Kleine Wittenburgerstraat 94
Amsterdam-Centrum
Telefoon 56470-56985

Mededelingen VAN DE

**VAKGROEP
ELECTROTECHNISCH
AMBACHT**

SECRETARIAAT:
MAURITSKADE 45, 'S-GRAVENHAGE
TELEFOON 110585

Loonsverhoging en arbeidsprestatie

De mogelijkheid om de rechte geldende lonen per 1 Januari 1950 met 5 % te verhogen is door de Overheid geopend onder voorwaarde dat tevens maatregelen getroffen zullen worden, welke tot verhoging van de arbeidsprestatie zullen leiden. Men weet, dat over de mogelijkheid tot verhoging der lonen heel veel te doen is geweest. En niet zonder redenen: verhoging van het loonpeil kan voor ons land een levensgevaarlijke manoeuvre zijn. Het is heel eenvoudig de lonen te verhogen, maar om dan tevens de zo beruchte spiraalbeweging te voorkomen, is minder eenvoudig. Verhoging der lonen heeft stijging der prijzen ten gevolge, waardoor een nieuwe verhoging van de lonen noodzakelijk wordt. Bevindt men zich eenmaal op dit hellende vlak, dan kan men niet meer ophouden en wordt de koopkracht van het geld steeds geringer.

(Vervolg van blz. 45)

Nu heeft het wolframstaafje de stevigheid voor de verdere bewerking verkregen; een elektrische stroom van enige duizend ampères gaat er doorheen, waardoor het staafje tot ongeveer 3000° C wordt verhit. De deeltjes worden daardoor nog vaster aan elkaar gesmeed, en het staafje krijgt een metaalachtig uiterlijk.

Het wolframstaafje is nog bros; de nodige hardheid wordt verkregen door de staafjes 'n tijd lang bij hoge temperatuur te hameren. Dit gebeurt in elektrische hamermachines, die onder oorverdovend geraas de witgloeiende staaf met vele duizenden slagen per minuut in de gewenste toestand brengen, waarna zij verder machinaal worden uitgehamerd tot een lange, dunne draad van ongeveer 1 mm dikte.

De verdere procedure, het trekken en spiraliseren enz. kan nu beginnen. Wij hopen de volgende keer hierop nader te kunnen ingaan, want ook hier ontmoeten wij een veel te ingewikkelde procedure, om deze nog in dit artikel te kunnen beschrijven. Wij willen hier alleen nog dit zeggen: de oorspronkelijke vierkante staafjes, zoals deze onder de hydraulische pers vandaan komen, hebben een dikte van 1 cm en een lengte van ca. 30 cm. Zulke staafjes leveren tenslotte, na alle bewerkingen te hebben ondergaan, ruim 200 km gloeiendraad met een dikte van ca. 0,01 mm op!

Wij leven in Nederland thans boven onze stand, d.w.z. wij verbruiken meer dan wij produceren. Het verschil wordt thans uit bijzondere bronnen, o.m. de Marshall-hulp, die slechts tijdelijk is, bijgepast. Verhoging der lonen heeft onvermijdelijk verhoging der consumptie ten gevolge. Het verschil tussen productie en consumptie wordt door deze maatregel derhalve nog groter. Des te meer reden om de productie te verhogen. De voorwaarde, die door de overheid is verbonden aan de mogelijkheid om de lonen te verhogen, is derhalve volkomen logisch.

De Klein-Metaalnijverheid heeft besloten de 5 % loonsverhoging te verlenen en aan alle leden van de electrotechnische sector zijn de nieuwe lonen per circulaire medegedeeld. Thans zullen wij de andere zijde van dit probleem moeten bezien n.l. de vraag op welke wijze wij de productie kunnen verhogen. Het is niet eenvoudig op deze vraag een concreet antwoord te geven. Men zal ervoor moeten zorgen dat in ieder bedrijf, dat onder het electrotechnisch ambacht ressorteert, tegenover de loonsverhoging een verhoging van de prestatie zal staan. Men zegge nu niet, dat dit een zaak van de werknemers is, waarmee de werkgever niets of weinig heeft te maken. De werkgever dient o.i. maatregelen te nemen, die verhoging van de prestatie ten gevolge hebben: hij heeft de leiding van het bedrijf en is uiteindelijk voor het resultaat verantwoordelijk. Zowel werkgever als werknemer moeten zich in deze tot het uiterste inspannen. Het is de moeite waard, want het economisch bestaan van Nederland staat op het spel!

Laat men dit vooral goed beseffen. Het gaat hier niet om een formeel wetsvoorschift, dat alleen voor de juristen van belang zou zijn. Het gaat hier om ons aller bestaan, waarbij de onderscheiding van werkgevers en werknemers volkomen onbelangrijk wordt. Nederland heeft het bestaan om na de tweede wereldoorlog, door het bewaren van de arbeidvrede, alle records te slaan wat betreft de economische en sociale wederopbouw van het land, dat zozeer getroffen is door de oorlog. Wij zijn er echter nog lang niet: onze prestaties zullen nog beter, nog groter moeten worden. Hier rust op ons allen een grootse, maar tevens een voldoeninggevende taak.

Laat een ieder in zijn bedrijf nagaan welke maatregelen ter verhoging van de productie genomen kunnen worden. Laat men op tijd met het werk beginnen (hieraan ontbreekt nog veel) en laat men op tijd het werk beëindigen (hieraan ontbreekt nog meer). Laat de installateur, de monteur met voldoende gereedschap en materialen naar een karwei gaan, opdat onnodig heen en weer lopen wordt vermeden. (hieraan ontbreekt nog zeer veel). Laat de kleinindustrie zich bezinnen op maatregelen, die tot een meer efficiënte productie kunnen leiden, laat de reparatiewerkplaatsen zich ernstig bezinnen op maatregelen die een meer economische werkwijze ten doel hebben. Hier is nog zoveel te doen en er staat zoveel op het spel!

Dit probleem is van het allergrootste belang. Moge het de belangstelling hebben die het verdient. Het gaat hier om levensbelangen!

v. G.

Risico's van het vak

Dat het installateursvak soms een zeer gevaarlijk beroep is en dat dit gevaar lang niet altijd uit de electriciteit behoeft voort te komen, moge blijken uit het navolgende historische verhaal.

De installateur „Jansen” heeft in de mobilisatieperiode 1939 regelmatig werk in enige kazernes, waar hij steeds een aantal monteurs heeft „lopen”. Nu was het een bekend feit, dat in die dagen nog al eens iets „georganiseerd” werd, d.w.z. er verduwen zo nu en dan wel eens een rolletje draad via de monteurs en de militairen. De dader lag steeds op het kerkhof.

Op een kwade dag meldt zich een sergeant aan de zaak van de installateur Jansen, en verzoekt deze even mede te gaan naar de kazerne. Daar aangekomen wordt Jansen zonder vorm van proces in een cel gestopt. Protesten van Jansen mochten niet baten. Hij bleef die dag in de cel, benevens de daarop volgende nacht. Jansen had ruimschoots de tijd om zich het hoofd te breken over de vraag waarom dit alles geschiedde. Veel verder dan de veronderstelling dat één van zijn monteurs iets „georganiseerd” had, kwam hij echter niet.

De volgende morgen werd hij gehaald en voor een soort krijgsraad gebracht. Een achter de groene tafel zittend kapitein barstte in een oorverdovend gelach uit, zodra hij de installateur Jansen zag verschijnen.

Wat was het geval? De sergeant had opdracht de milicien Jansen te arresteren, die inderdaad gestolen had. Hij verstond het verkeerd en arresteerde de electricien Jansen.

Voorwaar een beroep met vele risico's!

(Vervolg vakgroepnieuws zie blz. 49)

FORSE, VLOEIENDE
LIJNEN.
GEDEGEN-HOLLANDE
CONSTRUCTIE

*Gen trionf van
Nederlands
kunnen*

Al 3 jaar wordt te Amersfoort gewerkt aan voorbereiding en productie van de nederlandse koelkast:

**DE ABSORPTIE-KOELKAST „GLORIA”
VAN 120 LITER.**

Thans in seriebouw vervaardigd, waardoor – naast de export – een deel van de productie voor het binnenland beschikbaar komt!

Deze prachtige kast voor het gemiddelde nederlandse gezin wordt geleverd met geëmailleerd interieur, voor electriciteit of gas én in tropenuitvoering.

Bovendien kan dezelfde kast nu ook geleverd worden als **COMPRESSOR-KOELKAST** met een inhoud van 170 LITER.

En voorjaar 1950 komt de baby: de ideale kleine **ABSORPTIE-KOELKAST** van 60 LITER!

Uitvoerige inlichtingen worden op aanvraag gaarne verstrekt.

DE GLORIEUZE
NEDERLANDSE
KOELKAST

N.V. HANDELMIJ v/h JOH. H. v. J. MEIDEN
AMERSFOORT - NUVERHEIDSTR. 4, TEL (K 3490) 3941-3942

LEVERING UIT VOORRAAD EN AF FABRIEK:

CULINAX	hardpapierplaat, staf en buis
CULIMETEX	hardweefselplaat, staf en buis (fijn, middel, grof)
GLASTIC	„Fiberglas” versterkte kunstharsplaat, staf, buis en vormstukken
CAUTEX	folie 0,12—0,20 mm in breedten tot 450 mm
DECORIET	plaat, staf, buis. Een edelkunstharsproduct, glashelder, gekleurd, gewolkt, opaal enz. Vervangt o.a. ivoor etc.
POLYTHENE	buis van 1 t/m 7 mm inw., alsmede van 1/8” tot en met 1/2” en grotere inw. dia. met flenzen en boutgaten voor hoogfrequent techniek
FIBERGLAS	band, buis, doek, koord en kous voor thermo-electro-isolatie
GUTTAPERCHA	band, plaat en folie voor electrotechnische, medische en technische doeleinden
PRESPAAN	platen in diverse kwaliteiten: Electra - Imita - Edel - en Transformatorprespaan van 0,1 tot 6 mm dik. VDE 0315/1935 en VDE 0315a/XI 42
RUBBERBAND	zelfvulcaniserend, 3/4” breed, op rollen van ca. 15 en 24 ft
FIBER	buis, staf en plaat
PLASTISCHE ISOLATIEKOUS	0,5 t/m 50 mm inw. diam. Speciale maten op aanvraag. Leverbaar in 16 verschillende kleuren
TENAPLAS	hoogfrequent kabels
CONDENSATOR	aluminium folien van 5,5—8 µ op rollen gesneden

Vraagt ons aan. Wij maken U gaarne offerte. Concurrerende prijzen

„CULIMETA” - DEN HAAG
WETERINGKADE 47 - TELEF. 77.30.09 (K 1700)

Podur

Podur is de allermooiste plastic isolatie. Podur is onbrandbaar - het is bestand tegen oliën en zuren - het behoudt mettertijd al zijn oorspronkelijke hoedanigheden. Podur kan in vrijwel elke kleur en kleurencombinatie geleverd worden. Wat voor draad of wat voor Isolatie U ook mocht nodig hebben:

POPE MAAKT HET!

Vraag alle gewenste inlichtingen aan onze allereervarenste adviseur voor Nederland. Zij zal U graag met raad en draad bijstaan.

TECHNISCHE
HANDELONDERNEMING
„ROMAL”
Plompstorengracht 12
Utrecht - Tel. 14393

N.V. POPE'S DRAAD EN LAMPENFABRIEKEN VENLO - HOLLAND

De „NEVENET” opgericht

In het vorige nummer van de E.R.M. schreven wij een beschouwing onder de titel „Groei”, waarin wij er op wezen, dat de groei naar gezonde organisatorische verhoudingen de laatste tijd steeds verder voortschrijdt.

In het kader van deze ontwikkeling moet ook gezien worden de oprichting van de Ned. Vereniging van Nettenbouwers „Nevenet”. Reeds lang was de behoefte gevoeld aan een organisatie van specialisten op het gebied van de nettenbouw. Na een grondige voorbereiding heeft deze behoefte geleid tot de oprichting van genoemde vereniging.

Op 30 Januari had een vergadering plaats van een aantal prominente firma's op dit gebied. Deze vergadering werd gehouden op het secretariaat van de Vakgroep Electrotechnisch Ambacht, waaronder deze firma's ressorteren en stond onder leiding van de secretaris der Vakgroep, Mr J. H. van Gelderen.

In zijn inleiding wees de Voorzitter op de noodzakelijkheid van vrijwillige organisatie, waarbij men met het specialisatieverschijnsel terdege rekening moet houden. Uit verschillende gebeurtenissen is duidelijk gebleken, dat de nettenbouwers specifieke belangen hebben en men vraagt om behartiging van die belangen.

Na een discussie over dit punt besloot men

met algemene stemmen tot oprichting der Vereniging over te gaan. Het concept-statuten werd behandeld en vastgesteld. Voorts werd een voorlopig bestuur gekozen, bestaande uit de heren W. Hofman voorzitter, W. Keijser, Th. Bais, Morel en P. Zwaag.

Dit voorlopige bestuur zal een huishoudelijk reglement ontwerpen en de lijst van firma's die voor het lidmaatschap in aanmerking komen aan een nader onderzoek onderwerpen.

De Vereniging stelt zich ten doel:

het bevorderen van de samenwerking en de behartiging van de gemeenschappelijke belangen harer leden, alsmede het behartigen van de sociale belangen van het bedrijf.

Voor het lidmaatschap komen in aanmerking:

natuurlijke en rechtspersonen, die het bouwen van electriciteitsnetten als hoofd-bedrijf of als belangrijk nevenbedrijf uitoefenen en erkend zijn als installateur op grond van de R.E.I. 1950

Het is niet de bedoeling van deze vereniging een gesloten kring te maken. Men wil echter wél dat de leden een overwegend belang hebben bij de nettenbouw.

Het voorlopig adres der Vereniging is: Mauritskade 45, Den Haag. v. G.

Ir M. C. Hoenkamp

Op 1 Februari jl. herdacht de heer Ir. M. C. Hoenkamp, thans directeur van de Gemeentelijke Energiebedrijven te Rotterdam, de dag waarop hij 25 jaar geleden bij dit bedrijf in dienst was getreden. De receptie welke ter gelegenheid van dit feit in het gebouw van het Electriciteitsbedrijf werd gehouden, werd door vele prominente figuren op het gebied van de electriciteitsvoorziening bezocht. Ook de installateurs lieten zich niet onbetuigd. Een deputatie van de Rotterdamse installateurs was aanwezig om de jubilaris geluk te wensen. Namens het Landelijk Bestuur van Vakgroep en Federatie heeft de secretaris, Mr. J. H. van Gelderen, de heer Hoenkamp gecompimenteerd.

KORTE BERICHTEN

Op 23 Januari vergaderde het Vakgroepbestuur, tevens Bestuur van de Federatie van Electrotechnische Werkgeversorganisaties. Deze vergadering was in hoofdzaak gewijd aan de behandeling van de Acte van Oprichting der Federatie. Over deze Acte werd, behoudens enige reserves overeenstemming bereikt. In de in Februari te houden vergadering zal dit punt definitief worden afgehandeld.

⊙

Op 24 Januari vergaderde het Bestuur van de Federatie van Bureaux voor Vak-

belangen ter afdoening van een aantal huishoudelijke punten.

⊙

Op 25 Januari kwam de Vakraad voor de Kleine Metaalnijverheid bijeen, voornamelijk om te beslissen of uitvoering van de administratie van de Bedrijfsvereniging voor de Kleine Metaalnijverheid voor de wettelijke werkloosheids- en wachtgeldverzekering in eigen beheer zou geschieden, dan wel daartoe opdracht te geven aan „Centraal Beheer”.

Tot dit laatste werd besloten, mede omdat het Bestuur van de Vakraad geen kans zag met de uitvoering in eigen beheer tijdig gereed te kunnen komen.

⊙

Op 27 Januari had een oriënterende bespreking plaats over de schadecommissies. Een uiteenzetting van de bespreking zal door het Dagelijks Bestuur van de Vakgroep in haar volgende vergadering in behandeling worden genomen, waarna wij hierop nader terugkomen.

⊙

Op 31 Januari vergaderde de Federatie van Werkgevers in de Kleine Metaalnijverheid. Een laatste etappe werd afgelegd bij de behandeling van de Algemene bepalingen van de ontwerp-C.A.O.

Besloten werd het voorstel met de voorlopige tegenvoorstellen via de Vakraad aan de Metaalunie te retourneren.

De 5 procent loonsverhoging en de leeftijdsgrens

In overleg met de Stichting van den Arbeid is nader de vraag onder het oog gezien, of de loonsverhoging van 5 %, bedoeld in de beschikking van het College van Rijksbemiddelaars van 22 December 1949, eveneens ten aanzien van gehuwden en kostwinners beneden de 23-jarige leeftijd zou moeten worden toegestaan. Door dit overleg is de Minister van Sociale Zaken, gehoord het College van Rijksbemiddelaars, tot de slotsom gekomen, dat een dergelijke uitbreiding van de vergunning geen aanbeveling verdient.

Daar het de bedoeling is, de loonsverhoging in nieuwe loonschalen vast te leggen, zou de uitbreiding tot jeugdige gehuwden en kostwinners de noodzakelijkheid medebrengen van het vaststellen van afzonderlijke loonschalen voor deze categorieën, hetgeen niet wenselijk wordt geacht. Bovendien is de loonsverhoging van 5 % berekend op basis van een gezinssamenstelling van man, vrouw en twee kinderen, welke men bij gehuwden beneden de 23-jarige leeftijd slechts bij uitzondering aantreft. De onlangs gepubliceerde maatregel tast de rechte geldende lonen niet aan. De jeugdigen, aan wie de tijdelijke bijslag van f 1,— per week of f 4,50 per maand was toegekend, gaan dus niet in loon achteruit, ook al komt door de nieuwe loonschaal deze bijslag te vervallen.

(Wij merken op dat de jongste toezegging van Minister Joekes weer nieuwe mogelijkheden geopend heeft. Overleg met de Stichting van de Arbeid is weer hervat. Red. E.R.M.)

⊙

Voor overwerk blijft vergunning vereist

Naar gebleken is, heeft de publicatie omtrent de verhoging van lonen en salarissen met 5 % hier en daar de indruk gewekt, dat voortaan zonder vergunning der Arbeidsinspectie overwerk verricht mag worden. Deze opvatting is evenwel niet juist. Voor het verrichten van overwerk moet op de gebruikelijke wijze vergunning worden aangevraagd bij het districtshoofd der Arbeidsinspectie.

EINDE VAN HET VAKGROEPNIEUWS

HALLO-PHONE-NIEUWS.

Zoals de lezers van ons blad bekend is, vervaardigt de N.V. Electrofact reeds geruime tijd Hallo-Phone luidsprekende communicatie-apparaten.

Behalve aan het zo laag mogelijk houden van de prijs, wordt bijzondere aandacht besteed aan de montage, welke zo eenvoudig mogelijk werd gehouden. Verbinding tussen hoofd- en bij-apparaten kan met een eenvoudig 2-aderig loodkabeltje worden uitgevoerd. De apparaten hebben een zeer aantrekkelijk uiterlijk en kunnen geleverd worden in de kleuren zwart en bronsbruin.

V.E.V.-Examens 1950

Bij voldoende belangstelling zullen examens worden afgenomen voor:

Adspirant V.E.V. cursist A-B.

Examendatum: Zaterdag 22 April 1950
Sluiting inschrijving: 18 Maart 1950

Hulpmonteur Sterkstroom of Zwakstroom

Examendatum: Juli/Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 15 April 1950

Sterkstroom- of zwakstroommonteur

Examendatum: schriftelijk gedeelte 20 Mei 1950
mondeling/praktisch gedeelte Juli/Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 15 April 1950

Electrotechnisch Wikkelaar

Examendatum: Juli/Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 20 Mei 1950

Electrotechnisch Installateur

Examendatum: schriftelijk gedeelte 26 en 27 Mei 1950
mondeling gedeelte Juli/Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 15 April 1950.

Hulp-Radio-reparateur

Examendatum: Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 15 April 1950

Radio-reparateur

Examendatum: schriftelijk gedeelte 20 Mei 1950
mondeling/praktisch gedeelte Juli/Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 15 April 1950

Radio-detailhandelaar

Examendatum: Juli/Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 20 Mei 1950

Electro-Winkelier

Examendatum: Juli/Augustus 1950
Sluiting inschrijving: 20 Mei 1950

Inschrijving voor de examens en toelatingseisen

Aanmelding voor bovengenoemde examens geschiedt door inzending van een volledig ingevuld aanmeldingsformulier. Op dit aanmeldingsformulier staan alle bijzonderheden omtrent examengeld, toelatingseisen, oproepen voor het examen enz. vermeld.

Aanmeldingsformulieren zijn op aanvraag verkrijgbaar bij het Centraal Bureau V.E.V., Tesselschadestraat 7, Amsterdam-W en bij H.H. Cursusleiders van de V.E.V. cursussen.

Formulieren ingeleverd na de hierboven onder „Sluiting inschrijving” genoemde data worden niet meer in behandeling genomen.

MEDEDELINGEN van de NEDERLANDSE VERENIGING

van

ELECTROTECHNISCHE WERKGEVERS

Algemene Ledenvergadering

Op 25 Januari werd te Utrecht een Algemene Ledenvergadering van de N.V.E.W. gehouden, waarvoor grote belangstelling bestond. De voorzitter, de heer A. J. Apol wees in zijn openingswoord op de belangrijke problemen, welke thans aanhangig zijn en op het intensieve streven naar nieuw geregelde verhoudingen in het electrotechnisch bedrijf. Hierbij zullen de vrijwillige organisaties een belangrijke taak te vervullen hebben.

De notulen van de her oprichtingsvergadering werden ongewijzigd goedgekeurd.

Na de behandeling van enige ingekomen stukken werd door de heer F. Welling het Jaarverslag voorgelezen, waaruit bleek dat de werkzaamheid der vereniging in de eerste plaats gericht is geweest op de opbouw van de organisatie op vrijwillig

KOOFLIJSTEN

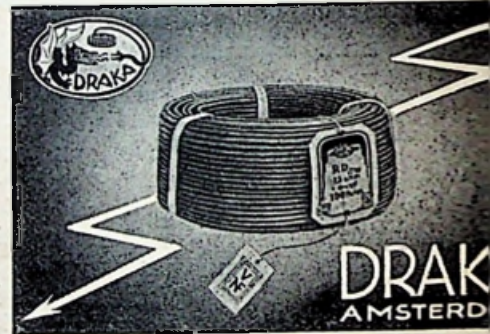
VOOR INDIRECTE VERLICHTING en **BUISLAMPORNAMENTEN** van geperst hout voor schilderwerk en edelfineer. Ned. Octrooi 50992.

W. C. HÜLSMANN JR
BROUWERSGRACHT 300
AMSTERDAM - TEL. 31957

Een goede combinatie:

„TRANSFORMA”-TRANSFORMATOREN en „WESTINGHOUSE”-SELENIUM-ELEMENTEN
DUS: „TRANSFORMA”-gelijkrichters, voor alle doeleinden, bijv.: als stroombron voor noodverlichting en signaalinstallaties.
AMSTERDAM-Z. KARPERWEG 37-41
TELEFOON 96610-96511

Door vakbekwaamheid en ervaring geleid, treft U bij ons uitsluitend kwaliteit!

Alles op het gebied van:
**Radio - Televisie - Versterkers
Electra en Gram.-Combinaties**

Technische Groothandel
W. DE VRIES
Landstraat 8, Tel. 548 (K 5437), Aalten
VRAAGT ONZE PRIJSCOURANT!

Alle machines op het gebied van wissel- en draaistroom

TOVERLI

Keizersgracht 692, Amsterdam C. Tel. 32887
Fabriek van

Speciale Verlichtingsapparaten
Wij fabriceren apparaten voor belichting van: Toneel, Openluchtspel, Modeshow, Terrein, Gevel, Etalage enz. enz. Annoncerapparaten. Speciale verlichting in stands voor tentoonstellingen enz. Ook voor verhuur, ombouw en reparatiën.

Installateurs korting - Vraagt catalogus.

N.V. HANDEL-MIJ. »ELECTRO-METAAL

A. C. VAN RIJN - DEN HAAG
Plot Heinstraat 102 - Telefoon 336144 - 336145

- Verdeelkasten, schakelkasten etc.
- Kastenbatterijen.
- Vertegenw. E.M.F. Electro-motoren
- Import Draad en Kabel.
- Vertegenw. van Wijk & Visser
- Automatisch Schakelmateriaal.
- Electrisch Huishoudelijke App.
- Alles op het gebied der Electro-Technische Installatie-Materialen.

VRAAGT OFFERTE! KORTE LEVERTIJD!

INDUSTRIA ROTTERDAM

Tel. 45860 - 44202 P. O. Box 509

grondslag. Op dit punt zijn belangrijke resultaten geboekt. De interne wederopbouw der Vereniging vordert, hoewel op dit terrein nog vele moeilijkheden te overwinnen zijn.

De verkiezing van een voorzitter had tot resultaat, dat de heer A.J. Apol bij acclamatie tot voorzitter werd herkozen.

Door de penningmeester, de heer B.H. Kok, werd het financieel verslag uitgebracht. De begroting 1950 werd conform het bestuursvoorstel vastgesteld.

Tot administrateur werd mr. J. H. van Gelderen benoemd, echter op diens verzoek werd aan deze benoeming een voorlopig karakter gegeven. Zo spoedig mogelijk zal het bestuur in deze een voorziening treffen.

De wijzigingen in de statuten, zoals deze door het bestuur waren voorgesteld, werden bij acclamatie goedgekeurd. Ingesteld werd een commissie welke tot taak zal hebben reorganisatievoorstellen te formuleren.

Hierop hield Mr. J. H. van Gelderen een korte inleiding over de Publiekrechtelijke Bedrijfsorganisatie, waarbij spr. enige fundamentele principes van de wet op de P. B. O. behandelde en speciaal wees op het grote belang van deze wet voor het bedrijfsleven.

Nadat bij de rondvraag nog een aantal punten waren behandeld, sloot de voorzitter met de opwekking om zoveel mogelijk propaganda te maken voor de organisatie, deze geanimeerde vergadering.

Op 3 Februari vergaderde het Algemeen Bestuur te Amsterdam. Speciaal werd op deze vergadering de propaganda van de vereniging besproken. Bepaalde plannen werden vastgesteld, waarbij het zwaartepunt werd gelegd op de kringen. Voorts werd besproken het punt prijzen en de organisatie van het secretariaat.

In aansluiting op het bovenstaande mogen wij hierbij nogmaals de installateurs wijzen op het grote belang van organisatie. De komende tijd, die zeer veel zal vergen van de organisaties, zal een nauwe aaneensluiting van de installateurs noodzakelijk maken. Organiseert U derhalve. In de N.V.E.W. is voor een ieder, van welke richting dan ook, plaats.

EINDE N.V.E.W.-NIEUWS

Interessante brochure over p.b.o.

Nu de Wet op de p.b.o. ook in de Eerste Kamer aangenomen is, valt te verwachten dat er nog heel wat over gezegd en geschreven zal worden. Als eerste en zeer belangrijke brochure kondigen we hierbij aan: Hoofdzaken en strijdpunten van de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie door Mr A. J. S. Douma, uitgave Martinus Nijhoff te 's Gravenhage.

Dit boekje geeft geen commentaar in de gebruikelijke zin van het woord; nergens in het hele boekje poneert de schrijver zijn eigen mening. Het werkje is zuiver instructief. Hoofdstuk I geeft een stel begripsbepalingen waarvan de kennis nodig is om deze wet te kunnen verstaan en waarderen, waarna het tweede hoofdstuk een overzicht van de belangrijkste bepalingen uit de wet geeft en hoofdstuk III enkele belangrijke fragmenten uit de officiële regeringstoelichting citeert. Vervolgens worden in hoofdstuk IV de strijdpunten aangevoerd die nog rond de uitvoering van de wet opgeworpen worden waarin de verschillende partijen door karakteristieke citaten naar voren komen. Nadat in het vijfde hoofdstuk enkele punten uit de te verwachten ontwikkeling in het oog genomen worden, volgt als aanhangsel de letterlijke tekst van de wet op de bedrijfsorganisatie.

Reeds uit deze opgave ziet men het belang van dit boekje. Er is, tijdens de behandeling van deze wetsvoorstellen, zeer veel over geschreven en gesproken — nuttig is dat men hier de diverse standpunten nog eens duidelijk en overzichtelijk gerecapituleerd ziet. Vooral nuttig is echter dat Mr Douma nog eens duidelijk aangeeft wat er concreet in de raamwet is vastgelegd, maar tevens wat er nog aan vraag- en zelfs strijdpunten overblijft.

HAZEMEYER

HENGELO

BESCHERMD SCHAKELMATERIAAL

Fabriek en Hoofdkantoor Hengelo
Tel: 2345 (5 lijnen)

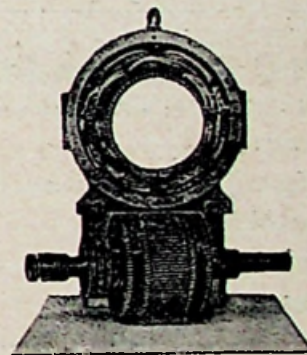
Kantoor R'dam: Mathenosserslaan 201, Tel: 30634
Kantoor A'dam: Amstel 144, Tel: 35862

JAC. van der VEEN

Calandplein 3, Den Haag

Tel. 180826 *

VERHUUR van alle
electrische materialen
ILLUMINATIE **ONEEL**
LICHTFONTEINEN

ELECTRO-
TECHNISCHE
HERSTELPLAATS
**SJERP &
JONGENEEL**

DEN HAAG
Prinsegracht 184
Telefoon 335280

Motorenwikkelaarj Fa. Hurstjes & Kool

VENLO, Roermondsestr. 47, tel. 3153, Sloot 52, tel. 3596

Wikkelt MOTOREN,
DYNAMO'S,
STOFZUIGERS en
VENTILATOREN
ook voor gelijkstroom

In- en verkoop van MOTOREN en ONDERDELEN, KOOLBORSTELS, GLIJLAGERS enz.

Stofzuigerslangen 28, 30, 32 en 35 mm.
Waaiers. Voetdrukschakelaars.
Inbouwschakelaars voor Erres, Efa, normaal en 34 mm.
Zuigmonden, 28, 30, 32, 35 mm. Zuigmonden, 30, 32 en 35 mm klein. Monturen, 28, 30, 35 mm. Houten borstels.
Klemborstels voor Vampyr, Protos, Protos Jr. (25 cm), 22 cm.
Handvatten, leer: 17, 18 cm, 17 cm met gaatjes.
Handvathuisjes (vierkant).
Kogellagers, R-6 t/m R-10. E-6 t/m E-10.
Stofzakken, 13, 15 en 17 cm. Excelsior, Lux 12, 25, 30. Protos (Standaard, Jr, Rapid).
Dultenzakken voor o.n. Vampyr, Premier, Hamilton, Hoover, Ritsma. Vampyr palmul en veer. Stokveer voor Premier Duplex.
Stofzakkringen, 14, 17 cm. Excelsior, Vampyr, Protos, Standaard.
Stekkerpennen in block. Stekkerhuisjes (vernikkeld).
Koolborsteldoppen, Efa, Excelsior, Electrolux.
Rubber sokken, 20 on 35 mm.

Stofzuigergroothandel J. BLEYÉ
Bremhorstlaan 8, Wassenaar Tel. 9856

N.V. „OSIRIS”

Molenstraat 74, DEYENTER, Telefoon 4173

Wij leveren de alom gevraagde „OSIRIS”
FLUITMELKKOKERS in 2- en 3 l. inhoud.

Voor gebruik op gas, kachel en andere directe verhitting. — Voor gebruik op electrische fornuizen en kookplaten. Voor geheel electrisch gebruik (alléén leverbaar aan erkende installateurs) met dompel-element.

Twee jaren schriftelijke garantie.

N.K.F.

N.V. NEDERLANDSCHE KABELFABRIEK, DELFT

VERTRAGINGSMOTOREN

Electromotoren met aangebouwde vertragung voor elk vermogen en elke overbrenging.

Tot 7½ pk meest gangbare types uit voorraad.

Eénfaso of draaistroom.

Uitgaande toerentallen van 10-300 omw/min.

Vraagt prijs en nadere gegevens.

ELECTRO-ABI - Amsterdam (Z)

Saxen Weimarlaan 52 R

Telefoon 22307-21518 (K 2900)

ALWA

Electrisch verwarmde Sigarendroogkasten voor Huishoudelijk gebruik. In verschillende uitvoeringen reeds vanaf f 26.00.

SCHIMMEL

BUSSUM

OOSTERPAD 46

Cassablocs

Wij kunnen CASSABLOCS leveren, echter niet bedrukt met firmanaam. De prijs bedraagt slechts fl. 7,50 per doos van 50 blocs, franco thuis.

Bestelling per postwissel of per giro 136400 ten name van

Uitgevers Mij DILIGENTIA
Kalverstraat 35 - Amsterdam C.

Op de strook vermelden: Cassablocs

GISO-LAMPEN

MEUSKENS' Groothandel

Korte Gracht 24 - Tel. 6391 - Amersfoort

Uit voorraad leverbaar:

Electriche

Reisstrikkijzers, universeel
Roomkloppers
Broekenpersen
Boekenklemlampjes,
hout en metaal

Tech. Grooth. Fa. H. v. LOCHEM AMSTERDAMSEWEG 156 - ARNHEM

Geïmporteerd:

Michigan soldeerrevolvers omschakelbaar 130-225 volt f. 36.00 bruto

Michigan pick-up elementen normaal bakelite-tropenbestendig bruto f. 6.00

Michigan pick-up element plat model in metalen huis f. 7.00 bruto

Michigan microfoon pluggen met chassisdeel en verlengpluggen.

Aantrekkelijke kortingen.

Fabriek v. elektrische apparaten en verwarmingselementen

ZAANDAM

OOSTZIJDE 238 b

Telefoon 2310 (K 2980)

Straalkachels, Theelichten, Kookplaten, Strijkijzerelementen, Theelichtelementen, Bodemelementen, Kachelementen, Verwarmingsspiralen

Levert alleen aan H.H. Grossiers en Industrie

STOTZ-KONTAKT MATERIALAAL

Technisch en aesthetisch

ongeevenaard

Uit voorraad leverbaar door de bekende

Stotz-Kontakt grossiers

VOOR ELECTRISCH HUISHOUDELIJKE APPARATEN, FLUITKETELS, WATERKOKERS ENZ. UW KEUS „BOBE”

HET IS EEN KWALITEITSPRODUCT UW GROSSIER HEEFT ZE VOORRADIG

VAKLIEDEN met ervaring

monteren uitsluitend:

„STOTZ-KONTAKT”- eenheidsmateriaal

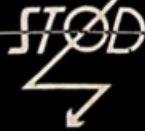
Vaak nagebootst! Nooit geëvenaard! Kwaliteit door en door!

Reeds 2 jaar door KEMA goedgekeurd.

„TECHNISCHE” N. V.

De Constant Rebecquestraat 96-102 's-Gravenhage”.

ELECTRISCHE WEIDE-AFRASTERING

KWIKKOLOM-SCHAKELBUIS BUS

- Geen bewegende en slijtende delen!
- Zekerheid, dat de draad niet onder constante stroom kan komen te staan!
- Bij goede aarding Radiostoringvrij!

WATERDICHTTE BAKELIETENKAST BUS

- Geen roestvorming, ook niet na jarenlang gebruik!

Deze voordelen vindt U verenigd uitsluitend in het

STOD
AFRASTERINGSAPPARAAT VK

VOOR AANSLUITING OP HET LICHTNET 230 VOLT

REESINK
ZUTPHEN-AMSTERDAM-ROTTERDAM

k.W.h.meters,

normale en alle bijzondere uitvoeringen
Registrerende en aanwijzende
Ampère-Watt-Cos φ- en freq. meters
Draaiveld-richting-aanwijzers.
Gecombineerde Volt- en Ampère-
in draagbare uitvoering.
Krukinductoren.
Aardingsweerstandsmeters.

Meterfabriek - Dordrecht

Isolatiematerialen

voor de Electrotechnie

UIT
VOORRAAD
LEVERBAAR

MICA,
MICANIET,
PERTINAX,
HARDLINNEN

B. E. M. Wientjes

Joh. Verhulststraat 192, Amsterdam-Z., Tel. 94

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEMATERIAAL

N.V. CORODEX

ZANDVOORT, TEL. K 2507 - 2541 - 2542

TRANSFORMATOREN

NEON-TRANSFORMATOREN
SPAARLEK-TRANSFORMATOREN
3-PH-TRANSFORMATOREN
RADIO-TRANSFORMATOREN
SMOORSPOELEN

TECHN. IND. ROBOT AMSTERDAM

GERRIT VAN DER VEENSTRAAT 130 - TELEFOON 2
FABRIEK: 2e OOSTERPARKESTR. 25 - TELEFOON 5

- Hefboomsch. 3-4 plg. 60-100-200 Amp. (typ. 2)
- Buiszek. kasten 60-100-200 Amp. (typ. 2)
- Kabelinvoeren en hulsaansluitkastjes
- Zekeringkasten 3 tot 30 coups, } div. ty
- Railkasten en omkeerschakelaars
- Kastenbatterijen
- Grondkabelmoffen

Minkes

Hoefkade 667-671, DEN HAAG, Tel. 3911

„VONKA” AMSTERDAM-C.

Rapenburg 97
Telefoon 45352-51135

VERHUUR

van materialen, lichtfontein-
schijnwerpers, motoren enz.

voor

ILLUMINATIE - TONEEL

VERLICHTING - KRACHT

Mededelingen VAN DE

NEDERLANDSE
ELECTROTECHNISCHE
WINKELIERS
ORGANISATIE

ADMINISTRATIE:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

CISTOFA

ALGEMENE MEDEDELING

Het Rechtmatig deel

In het vorig nummer van de E.R.M. gaven wij U een beknopt verslag van de vergadering van Hoofd- en Afdelingsbesturen van onze Organisatie en daaruit heeft U kunnen lezen, dat een der belangrijkste taken van de Dagelijkse Leiding zou bestaan in het nemen van maatregelen, teneinde te geraken tot meer verantwoorde marges in onze branches.

Daarvoor hebben wij reeds enkele malen een waarschuwend woord laten horen aan leveranciers, doch wij moeten constateren, dat men van die zijde nog niet voldoende van de noodzaak doordrongen is en eveneens, zij het althans naar de schijn, het belang van een reële marge niet inzielt of in wil zien.

Op deze manier kunnen we echter niet blijven doorgaan, want steeds weer komen er offertes binnen met kortingspercentages, die niet of ternauwernood de noodzakelijkste bedrijfskosten dekken, om van kosten van levensonderhoud en winst maar niet te spreken. Helaas beseffen dezulken niet, dat een detaillist geen philanthroop is, doch iemand die een nuttige en noodzakelijke functie vervult in het distributieproces en dienovereenkomstig het recht heeft op een behoorlijke vergoeding.

Is dit streven van ons een illusie, die niet voor verwezenlijking vatbaar is? Persé niet. De tijden zijn veranderd, doch de detaillist wil hiervan niet *alleen* de dupe worden, aangezien hij nog steeds over de nodige werkelijkheidszin beschikt. Wat hij wel is: komen tot een juiste samenwerking, waarin de belangen van alle belanghebbende groepen van fabrikant tot consument gediend zijn en in welk proces iedere groep naar evenredigheid het hare moet bijdragen. Alleen op deze basis kan men tot een *gezonde* samenwerking komen.

Alle factoren, die dit streven ondersteunen op te noemen, is voor betrokkenen, fabrikanten en grossiers, onnodig. Evengoed als de detaillist weten zij, dat de koopkracht van het publiek door verschillende oorzaken sterk gedaald is. Eveneens kennen zij de sterk gestegen kosten en lasten waaronder de detaillist gebukt gaat. Een verdere opsomming is nutteloos. Des te onbegrijpelijker is het, dat met de rechtvaardige verlangens van de detaillist weinig of geen rekening is gehouden.

Deze aangelegenheid zal derhalve met kracht worden aangevat en in samenwerking met de Vakgroep D.V.V. zullen onderhan-

delingen worden geopend met de groot-handelsgroepen. De N.E.W.O. heeft hier toe eveneens enkele vertegenwoordigers van „Ambacht” uitgenodigd. De eerste bespreking hiertoe zal worden gehouden op Dinsdag 14 Februari a.s. en we stellen ons voor U van het verloop der onderhandelingen op de hoogte te houden.

Volkomen rust . . .

krijgt U en een massa zorgen voor de toekomst worden van Uw schouders genomen, waardoor U zich volkomen kunt concentreren op Uw zaak, met al haar dagelijkse besommeringen.

Wat deze rust U waard is, willen wij U niet vragen, maar wij zijn ervan overtuigd, dat U een bedrag zoudt noemen, dat vele malen groter is, dan de luttele f 10,— die wij voor een heel jaar vragen.

Twijfel derhalve niet langer, doch stort deze f 10,— op Postrekening no. 2922 van de Nederlandse Middenstandsbank N.V. te Amsterdam, ten gunste van de N.E.W.O.

Een meevallertje is verder, dat georganiseerd in vrije organisaties belangrijk minder betalen aan het L.A.C. Uiteindelijk kost U het lidmaatschap van de N.E.W.O. dus nog belangrijk minder.

KIEST DE N.E.W.O.... als specialist op het gebied van de Detailhandel.

N.E.W.O.

Iedere dag komen er aanmeldingskaarten binnen (geel en wit) welke kaarten gedrukt zijn in 1949. In dat jaar werkte de N.E.W.O. slechts een half jaar en daarom was de bijdrage gesteld op f 5,—. Voor 1950, het eerste volle jaar dus, is de bijdrage dienovereenkomstig gesteld op f 10,—.

Nieuwe kaarten voor 1950 worden aan de afdelingsbestuursleden toegezonden en wij verzoeken U beleefd hiermede wel rekening te willen houden.

EINDE NEWO NIEUWS

De rubriek, welke in dit blad voorkomt onder het bovenstaande hoofd CISTOFA, staat onder redactie en verantwoordelijkheid van de Uitvoerende-Commissie dezer organisatie, bestaande uit de Heren Mr. G. E. Kruseman, Mr. G. K. M. Geelen, Mr. J. H. van Gelderen en J. M. van Basten. Redactie-adres is: Keizersgracht 606 te Amsterdam-C.

Deze redactie-commissie wijst er uitdrukkelijk op, dat de mededelingen en artikelen in deze rubriek uitsluitend betrekking hebben op- en bestemd zijn voor de ondernemingen, aangesloten bij de CISTOFA, ook wanneer zulks niet met zoveel woorden vermeld wordt. De commissie verwijst in dit verband speciaal naar de mededelingen, voorkomende in het nummer van 28 Januari jl., waarop aanmerkingen zijn gemaakt, omdat men daaruit zou hebben kunnen afleiden dat ook ondernemingen, die nog niet bij CISTOFA zijn aangesloten, onder haar zeggingschap zouden vallen. De redactie-commissie is —zelfs afgezien van het feit dat dit aantal gering is— van mening, dat zulk een misvatting, waaraan juridisch elke grondslag ontbreekt, nauwelijks denkbaar is. Teneinde niettemin elke schijn te vermijden, dat de CISTOFA haar bevoegdheden te buiten zou willen gaan, heeft de redactie-commissie besloten deze publicatie te doen.

Wij verzoeken U aan de grossierslijst, gepubliceerd in Electro Radio Mercur nr. 104, dd. 29 October 1949 nog toe te voegen: Het Techn. Handelsbureau König, Plantage Parklaan 14, Amsterdam C.

1 Maart 1950

Een zeer belangrijke datum! Op die dag nl. worden de lijsten van Cistofa afgesloten en rondgezonden aan de fabrikanten en grossiers. Aan hen die dan de verklaring nog niet hebben getekend en ingezonden, mag geen stofzuiger meer worden geleverd.

Wij vestigen hier nog eens uitdrukkelijk de aandacht op, aangezien de laatste weken overtuigend gebleken is, dat de animo om met Cistofa mee te doen algemeen genoemd mag worden en dat het niet inzenden van de verklaring uitsluitend te wijten is aan vergeetachtigheid enz. Bedenkt U echter wel, dat niet-inzenden voor U straks grote moeilijkheden met zich brengt, aangezien iedere verklaring of aanvraagformulier dan via de Beoordelingscommissie moet lopen, welke Commissie vanzelfsprekend niet iedere dag bij elkaar komt. In alle nummers van de Electro Radio Mercur die vóór 1 MAART 1950 verschijnen, zal deze waarschuwing worden herhaald.

EINDE CISTOFA-NIEUWS

Vele „BERKER” materialen zijn reeds door de N.V. KEMA goedgekeurd!

Onze uitgebreide collectie en grote voorraden verzekeren U van vlotte levering
VOLLEDIG PROGRAMMA, ZOWEL VOOR OP- ALS INBOUW, IN BRUIN EN WIT ISOLIET

Draaischakelaars
Tuimelschakelaars
Trekshakelaars
W.D. Draaischakelaars

Wandcontactdozen
Combinaties
Contactstoppen
„Schuko”-materiaal

Gebruikt „BERKER” materiaal om te weten waarom U BERKER” materiaal zou moeten gebruiken

Vraagt inlichtingen bij:

N.V. „Thabur”

Den Haag, Zuilingstraat 22-24, Tel. 116130 (8 lijnen)

Thans vlot leverbaar „VIRGO” type SZ 320 met de sterkere motor.

Onderstaande grossiers
lichten U gaarne nader in:

Fa. W. A. Blik, Kloosterlaan 15, Breda
Fa. M. de Hingh, Nijmegen, Venlo en Heerlen
Fa. G. van der Sluis, Volkerinksstraat 3, Almelo
Ackmann's Rijwielindustrie, Harm. Smeengekade 8, Zwolle
Fa. H. Welp, Blijhamsterstraat 33, Winschoten.

Alg. Ned. Radio Unie N.V.

KEIZERSGRACHT 450 - AMSTERDAM-C. - TELEFOON 35770

NEGEN VAN DE TIEN LADDERS

VEILIG!

N.V. HOUT-
INDUSTRIE

V.H.

JEAN WIENESE

OPGERICHT IN 1903

ST

BEMU
WEERD
TELEF. KAN
15534
OOK NA
FABRIEK

VRAAGT ONZE 44 PAGINA'S TELLENDE CATALOGUS

Nu
**INSTALLATIE-
MATERIAAL**

meer en meer

UIT VOORRAAD

geleverd kan worden, wer

DE VERSTANDIGI

INSTALLATEUR

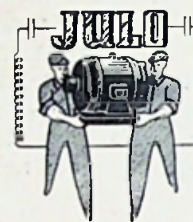
zich meer en meer tot

ELECTROCENTRUM

Amsterdam Prinsengracht 3

Arnhem - Eindhoven - Leeuwarden - Roosendaal - Rotterdam - Zw

ELECTROMOTORE

Inkoop - Verkoop - Verhuur -
alleen de betere soorten

Reparatie - Wikkelen - Revisie
Ombouw, alleen kwaliteits

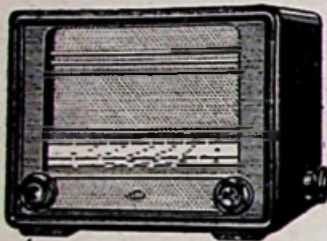
Voor Twente en Gelderse Ach
hoek reeds lang een bekend
vertrouwd adres.

MOTORENBEDRIJF „JULO

Waldeckstraat 22, Enschede, Tel. 40

Levering :

S.B.R.

TOESTELLEN
6 types

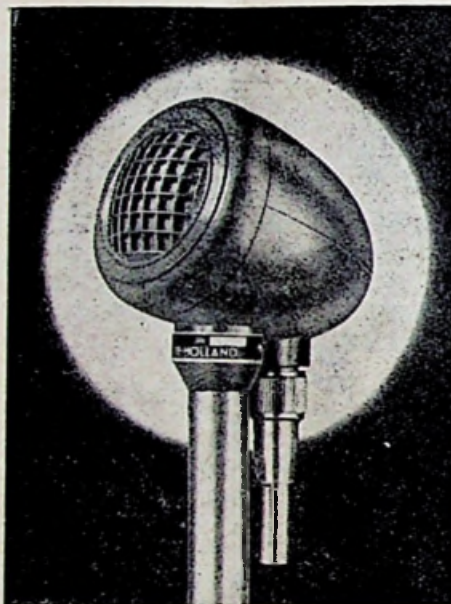
AAN ALLE HANDELAREN

Alleenvertegenwoordiging

A. J. WESTERHOF & Co. N.V.

OOSTZEEDIJK 340 - ROTTERDAM
Telefoon 27641

Ronette Kristalmicrofoon
type B 110

Zwarte uitvoering f 16,67 Crème uitvoering f 17,50

De Ronette microfoon B 110 met uitstekende spraakkwaliteit, geniet volledige Ronette garantie. Door de eenvoudige, weldoordachte uitvoering en de grote vraag die naar deze microfoon bestaat, is het mogelijk de prijs uiterst laag te houden. Het is de in Europa meest toegepaste microfoon bij band- en draadopname apparaturen.

De technische gegevens zijn:

Uitv. huis: in plastic, torpedovorm.
Kleur: zwart en ivoor.
Aansluiting: normale plug KPM.
Standaard: draad 27 gangen per inch.
Gevoeligh.: 2,5 mV/u Bar of -52 dB.
Karakterist.: bij 3000 Hz even oplopend, wat de verstaanbaarheid van spraak, speciaal bij DX werk ten goede komt.

Belast.
weerst.: gunstigste waarde 3-5 Mégohm.

BELANGRIJK! Ter voorkoming van moeilijkheden bij plaatsing van de microfoon in een sterk h.f. veld is thans de B 110 voorzien van een extra afscherming, welke bestaat uit een degelijke, verzilverd koperen plaat, gemonteerd achter het kapsel.

PIÉZO ELECTRISCHE INDUSTRIE - AMSTERDAM

KOOLBORSTELS

voor elk doel.

Uit voorraad leverba

Nederl. Koolborstelfabriek

AMSTERDAM-N.

Spijkerkade 5 Telefoon 60

**RADIO-
ONDERDELEN**
uit voorraad
Kwaliteits-
producten

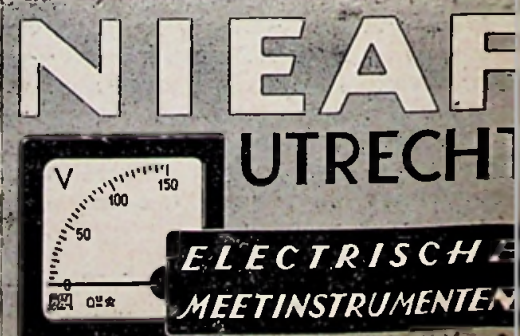
**SPECIA
ONDERDE
op aanv
Levering
gros**

Fa. Gebr. Geul & Co., LOOSDRECHT

Telefoon K 2958-393

Molenmeent

Fabriek van Radio- en Electrotechnische onderdelen

**ELECTRISCHE
MEETINSTRUMENTEN**

Hun voordelen:

Voorschakelapparaat voor arbeidsfactor 0,9;
één lamp kan afzonderlijk branden;
combinatie inductieve- en capacatieve apparaten
overbelasting;
ook lampen die tot -13° ontsleken.

ATELIERS DE CONSTRUCTIONS
ELECTRIQUES DE CHARLÉROI

VEROOFSBUREAU
INGENIEURSBUREAU FROWIN & CO.

17e VAN EHST & STOKKENTREEST

66H HAAG - TEL. 772642 APeldoorn - TEL.

L. A. C.

In aansluiting op de publicatie betreffende het L.A.C. in Electro Radio Mercur nr. III blz. 27 delen wij mede dat door de Centrale Regelings Commissie 14 Regionale Regelingscommissies zijn ingesteld. De leden dezer Commissies zijn allen in het bezit van de lijsten van installateurs en detaillisten. Deze Commissie's zijn de navolgende:

GRONINGEN:**Grossiers:**

Fa. Ph. Buttinger, Kreupelstraat 7, Groningen
Fa. Osc. Keip, Lutkenieuwstraat 23, Groningen
N.V. GEMA, O. Boteringestraat 57, Groningen

Installateurs:

L. Edens, Landstraat 70, Delfzijl
G. A. Mug, Zwarteweg 35, Groningen
K. W. Leseman, Adr. Clantstraat 104-I, Stedum

Detaillisten:

J. Lieferring, Hoofdstraat A 160 A, Grootegast
L. Edens, Landstraat 70, Delfzijl
P. Cadee, Boven Oosterdiep 121 I, Veendam

Secretaris:

W. J. Gerretsen, J. A. Feithstraat 23—6/A, Groningen

FRIESLAND:**Grossiers:**

N.V. Hartelust, Zuider Grachtsweg 2, Leeuwarden
N.V. Tehama, Zaailand 80, Leeuwarden
Fa. Gebr. v. d. Veen, Kerkstraat 71, Leeuwarden

Installateurs:

W. Put, Troelstrakade 4, Sneek
F. Hofenk, Nw. Oosterstraat 20, Leeuwarden
J. van Dam, Sluis 581, Jubbega

Detaillisten:

W. J. Bosma, Nieuwestad 61, Leeuwarden
J. van Dam, Sluis 581, Jubbega
J. Baanstra, Pr. Hendrikkade 19, Sneek

Secretaris:

H. A. Hofer, Valkstraat 18, Leeuwarden

DRENTHE:**Grossiers:**

Fa. Ph. Buttinger, Kreupelstraat 7, Groningen
Fa. Osc. Keip, Lutkenieuwstraat 23, Groningen
N.V. GEMA, O. Boteringestraat 57, Groningen

Installateurs:

L. Edens, Landstraat 70, Delfzijl
G. A. Mug, Zwarteweg 35, Groningen
K. W. Leseman, Adr. Clantstraat 104-I, Stedum

Detaillisten:

A. Vonk, Markt 21, Coevorden
K. L. Otterman, Langestraat 96, Klazienaveen
J. Rotteveel, Zuidereinde 13, Meppel

Secretaris:

W. J. Gerretsen, J. A. Feithstraat 23—6/A, Groningen

OVERIJSSSEL EN TWENTHE:**Grossiers:**

Fa. G. H. Smelt, Zuiderhagen 84, Enschede
J. K. Busbroek, Kamperstraat 9, Zwolle
Fa. Heybroek-Zelander, Snijpelingsdijk 5, Deventer

Installateurs:

J. H. van Eelen, Huygensstraat 44, Zwolle
J. A. Jannink, Grotestraat 24, Nijverdal
C. M. v. Egdom, Ambtstraat 133, Almelo

Detaillisten:

J. Langkamp, Kuipersdijk 102—104, Enschede
W. Bekius, Waterstraat 117, Zwolle
D. Schotveld, Hagengracht 42, Almelo

Secretaris:

W. J. Gerretsen, J. A. Feithstraat 23—6/A, Groningen

GELDERLAND:**Grossiers:**

N.V. Joh. Wolff en Co., Parkstraat 30, Arnhem
N.V. Elgro, Weerdjesstraat 121, Arnhem
J. Burger (Fil. Arnhem E.C.), Rijnkade 22, Arnhem

Installateurs:

F. Welling, Kerkstraat 1, Arnhem
C. v. d. Weerd, Stationsstraat 18, Wageningen
J. M. Putto, Mariastraat 28, Apeldoorn

Detaillisten:

H. Geertsen, Stikke Hezelstraat 5, Nijmegen
J. J. Ballangee, Ettensestraat A 82, Terborg
G. Louwerse, Gasthuisstraat 28, Zaltbommel

UTRECHT:**Grossiers:**

Nicolaï en Lebrecht, Lucas Bolwerk 18, Utrecht
N.V. Eltechna, Nieuwstraat 17, Amersfoort
N.V. Thabur, Herenstraat 35, Utrecht

Installateurs:

B. H. Kok, Utrechtseweg 81, Amersfoort
H. W. J. Hassing, Valkenweg 24, Amersfoort
Jansen, Nachtegaalstraat 24, Utrecht

Detaillisten:

M. B. Caarels, Choorstraat 30, Utrecht
J. A. v. Waveren, Hoofdstraat 172, Driebergen
J. Koster, Emmastraat 1, Zeist

Secretaris:

K. de Vries, Paulus Potterlaan 3, Rijswijk

NOORD-HOLLAND:**Grossiers:**

Fa. P. Holtring, K. Spaarne 25, Haarlem
Gebr. Rolff, Lutik Oudorp 36, Alkmaar
Fa. W. Schuurman, Hofplein, Alkmaar

Installateurs:

J. Kwist, Stationsstraat 24, Hilversum
A. van Dijk, Kl. Houtstraat 32, Haarlem
P. Corell, Dubbele Buurt 20, Wormerveer

Detaillisten:

J. A. Iepenga, Ged. Turfhaven 19—21, Hoorn
J. Pais, Zuiddijk 28, Zaandam
K. Hartog, Stationsweg 10, Alkmaar

Secretaris:

K. de Vries, Paulus Potterlaan 3, Rijswijk

AMSTERDAM:**Grossiers:**

N.V. Electrocentrum, Prinsengracht 357, Amsterdam
N.V. v/h Nierstrasz, Pl. Middenlaan 62, Amsterdam
N.V. v/h Claessen, Singel 162, Amsterdam

Installateurs:

W. H. Hirdes, Borssenburgplein 8, Amsterdam
H. P. W. Tulleken, Rietwijkerstr. 36—38, Amsterdam
J. J. Lankes, Allard Piersonstraat 16, Amsterdam

Detaillisten:

B. G. Miermans, Middenweg 19, Amsterdam
P. L. v. d. Meiden, Meeuwenlaan 102, Amsterdam
P. N. Holtmanns, Ferd. Bolstraat 101, Amsterdam

ZUID-HOLLAND:**Grossiers:**

N.V. Joh. Wolff en Co. (E. Schregel), Fluwelensingel 86, Gouda
N.V. Joh. Wolff en Co. (v. d. Lubbe), Veenkade 21, Den Haag
N.V. Thabur (P. Wanders), Zuilingstr. 22, Den Haag
N.V. R. S. Stokvis, Westzeedijk 507, Rotterdam

Installateurs:

F. Koopmans, Berkelselaan 47 b, Rotterdam
G. R. Nap, v. d. Spiegelstraat 31, Den Haag
J. Turion, L. Tiendeweg 24, Gouda

Detaillisten:

D. N. Versteeg, Arkelstraat 39, Gorinchem
M. van Loon, Dubbele Buurt 13, Gouda
W. Zaalberg, Haarl.straat 36, Leiden

Secretaris:

K. de Vries, Paulus Potterlaan 3, Rijswijk

DEN HAAG:**Grossiers:**

N.V. Thabur (P. Wanders), Zuilingstr. 22, Den Haag
N.V. Techn. & Keram., De Const. Rebecquestr. 96, Den Haag
W. G. Derksen, Korte Houtstraat 12, Den Haag

Installateurs:

K. W. v. d. Staal, Meloenstraat 19, Den Haag
G. W. Nederpelt, Regentesselaan 172, Den Haag
M. Verhoeven, Pomonaplein 42, Den Haag

Detaillisten:

M. H. van Gemert, Laan v. N.O. Indië 34, Den Haag
H. S. van Bavel, Zoutmanstraat 53, Den Haag
C. Oosterveer, v. Hoytemastraat 64, Den Haag

ROTTERDAM:**Grossiers:**

N.V. R. S. Stokvis, Westzeedijk 507, Rotterdam
N.V. v/h Pot & Van Nes (A. P. Mulder), Schiedkade 73, Rotterdam
N.V. Rott. Handelshuis, 's-Gravendijkwal 115, Rotterdam

Installateurs:

F. Koopmans, Berkelselaan 47 b, Rotterdam
C. M. v. d. Klooster, Hillelaan 47, Rotterdam
G. Noteboom, Eendrachtsweg 29, Rotterdam

Detaillisten:

J. L. von Burg, 's-Gravendijkwal 160, Rotterdam
B. Schoonman, 1e Middellandstraat 72, Rotterdam
J. M. Thijsse, Dordtselaan 48 c, Rotterdam

ZEELAND:**Grossiers:**

Rood en Kahle, Potterstraat 40, Bergen op Zoom
J. M. Polderman, Lombardstraat 2, Goes
N.V. Joh. Wolff, Zuidvlietstraat 65, Goes

Installateurs:

H. W. Houg, Rozemarijnstraat A 143, Zaamslag
L. v. Oeveren, Oude Torenstraat 31, Yerseke
J. A. Mennes, Lange Noordstraat 57, Middelburg
J. F. W. Schröder, Westdam 10, Sas van Gent

Detaillisten:

H. J. Colijn, Kerkplein 23, Kloetinge
M. v. d. Berg, Bellamyplein 6, Vlissingen
J. A. Mennes, Lange Noordstraat 57, Middelburg

Secretaris:

P. C. Borghouts, Bosstraat 15a, Bergen op Zoom

NOORD-BRABANT:**Grossiers:**

N.V. Techn. & Keram., De Const. Rebecquestraat 96, Den Haag
Rood & Kahle, Potterstraat 40, Bergen op Zoom
N.V. Electrocentrum, Parallelweg 27, Eindhoven

Installateurs:

P. Zeestraten, Raadhuisstraat 1, Tilburg
A. v. Mackelenbergh, Nieuwstraat 28, Den Bosch
J. Moret, Tramstraat 40, Eindhoven
H. van Haagen, Baronielaan 289, Breda

Detaillisten:

A. C. van Oekel, Haagdijk 67, Breda
A. C. v. d. Wijdeven, Kaakstraat 4, Eindhoven
K. Meering, Kromme Steenweg 8 a—10, Helmond

Secretaris:

P. C. Borghouts, Bosstraat 15a, Bergen op Zoom

LIMBURG:**Grossiers:**

N.V. Electro-Ofra, Straelseweg 37, Venlo
Fa. A. Kasdorp, Venloseweg 4, Roermond
N.V. T.K.H.V., De Const. Rebecquestraat 96, Den Haag

Installateurs:

V. Wolff, Lomstraat 3, Venlo
J. Doggen, Wolfstraat 25, Maastricht
J. Krumm, Kempkensweg 36, Heerlen
W. H. Oosterbaan, Elmpterweg 20, Maasniel

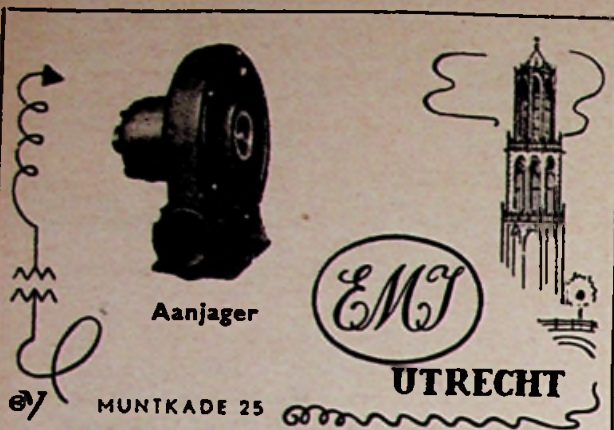
Detaillisten:

P. Haas, Rijksweg Zuid 10, Sittard
L. J. Weyden, Kerkstraat 74, Brunssum
Vic Fonck, Hofstraat 6, Venray

Secretaris:

P. C. Borghouts, Bosstraat 15a, Bergen op Zoom

Aanjager

EMJ

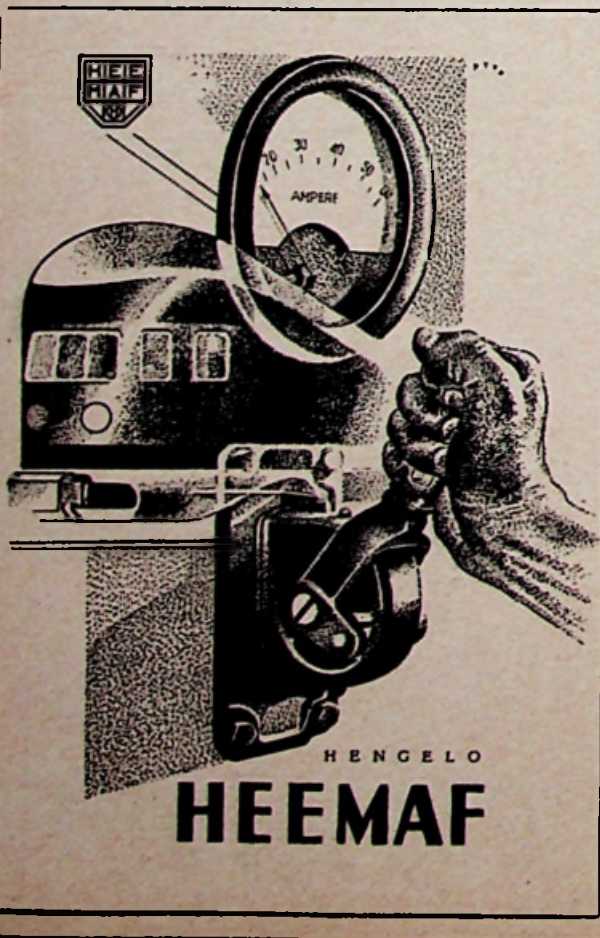
UTRECHT

MUNTKADE 25

Ritsema STOFZUIGER
FABRIEK
HILVERSUM

Klop-veeg-zuiger type RLIII f. 225.-
Ketel-stofzuiger type ML f. 175.-
Slede-stofzuiger type K8/L f. 138.-
idem in nieuwe uitvoering
type K8/M f. 148.-
Financiering van termijnbetaling.

HEEMAF

HENGELO

HEEMAF

Mededelingen VAN DE VAKGROEP

SECRETARIAAT:
KEIZERSGRACHT 606, AMSTERDAM C.
TELEFOON 40027

DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE
VERBRUIKSTOESTELLEN EN
VERLICHTINGSARTIKELLEN

EVOLUTIE

In een snel tempo gaat alles aan ons voorbij, zo snel zelfs, dat verschillende dingen reeds een feit geworden zijn voor de gevolgen goed tot ons doorgedrongen zijn. Men lacht tegenwoordig reeds om dingen, die vóór een tien- of twintigtal jaren als modern golden.

Wanneer we van het begin van de tijdrekening tot op dit ogenblik onze gedachten laten gaan en bedenken, hoe alles zich heeft ontwikkeld, dan kan het niet anders, of we worden met ontzag vervuld. In hoge mate interessant is het als we enige ogenblikken kunnen vinden om ons te verdiepen in boeken, waarin toestanden, veranderingen enz. behandeld worden uit tijden, die reeds heel ver achter ons liggen. We moeten echter trachten, ons in de gedachtengang van die mensen te plaatsen, teneinde hun gevoelens te peilen, angsten aan te voelen enz. De feiten, waarvoor wij thans gesteld worden, zijn dusdanig, dat deze oudere generaties de schrik om het hart zou slaan.

Wij zijn bijv. nog lang niet genoeg doorgedrongen van de ontstellende krachten van de atoombom, of onze aandacht wordt gevestigd op de waterstofbom, die in uitwerking de atoombom ettelijke malen overtreft. Hiermede moet het mogelijk zijn, een deel van de wereld in één slag weg te vagen. Zo ver is onze beschaving gevorderd, dat diezelfde beschaving de beschaving van vele eeuwen in één slag kan vernietigen. Wij moeten er dus niet aan denken, dat zoiets mogelijk is; dat één mens een besluit kan nemen tot een zo ontzettende vernietiging. We mogen aannemen, dat degene, die hiervoor de verantwoordelijkheid op zich neemt, niet beseft wat hij doet. Anders geloven wij, dat dit geen mens is.

Aanleiding tot deze overpeinzing was een rustig half uurtje, waarin we een blik konden slaan in enkele tijdschriften uit de jaren '30 tot '40. Wanneer we een vergelijking treffen met de machines, apparaten, aandrijving enz. van toen en nu, zien we wezenlijke en belangrijke verschillen. Wij voor ons moeten voor deze periode de oorlogsjaren aftrekken, doch niet vergeten, dat de techniek, juist door de oorlog, in Amerika bijv. met rasse schreden is vooruitgegaan. Ook op ons gebied trekt dit de aandacht, en wanneer wij weer zover zijn,

dat we overal onbepert kunnen toe komen, zullen we dan ook zien, dat ons assortiment belangrijk wordt vergroot. Verschillende artikelen, die thans nog regelmatig gekocht worden, zullen dan ouderwets worden en doeltreffender, sneller en meer worden uitgevoerd.

Om terug te keren tot ons begin, het eerste waar onze blik op viel was „moderne elektrische draaijerij”. U zult wel, het oude type machines, geproduceerd zoals het het beste uitkwam gezien de ruimte, veelal oneconomisch wat arbeidsprestatie betreft en dan aangedreven door één of meer electromotoren, pulley's, rijschijven, assen, drijfriemen; enfin, u zult uwer kennen ze nog zeer goed. Wanneer er iets aan de hand was met een bepaald deel, stond de gehele afdeling stil.

Aansluitend daaraan werden de machines die later werden opgesteld, van een elektromotor voorzien, hetgeen reeds een hele vooruitgang betekende.

Vervolgens zagen we de weefgetouwen waarbij we eenzelfde vooruitgang constateerden. We moeten hierbij nog even denken aan de „opstandigen” van J. O. Ammers-Küller, de periode waarin de wolwevers persé niet aan die „duistere machten”, machines, wilden. Hoe wilden hebben zij kunnen bevroeden, dat de chine stormenderhand alle bedrijven „nemen”.

Deze vooruitgang, deze evolutie, moeten we over de gehele linie constateren. Wetenschappers op het gebied van wetenschap, natuur en techniek hebben ons die vooruitgang gebracht, een vooruitgang, die we zagen voor de mensheid moest zijn, helaas zo dikwijls averechts gebruikt door tegen de mens gericht te zijn. Deze evolutie heeft zich practisch op ieder gebied voltrokken, en we kunnen hieruit een conclusie trekken en wel deze, dat wat we zagen behoorde te zijn in werkelijkheid noodlot kan worden.

Een parallel hiermede kan men eveneens trekken met de organisatie. Deze eveneens een zegen zijn voor alle afdelingen, of, hoewel noodlot wel wat aangedreven is, toch zeker een last en ergernis kan worden. Oorzaken hiervoor te vinden is vanzelfsprekend niet moeilijk. Late hierop even dieper ingaan.

Eigenaardig hierbij is, dat in het

meen gesproken, iedereen het er wel over eens is, dat er bepaalde dingen gedaan moeten worden. Te weinigen velen echter hun volledige medewerking om tot een goed geheel te geraken, te weinigen maken gebruik van de mogelijkheden die een doeltreffende organisatie biedt. Het is een bewezen feit, dat het noodzakelijke dat gedaan moet worden, altijd door dezelfde mensen verricht wordt, bijgestaan door een of meerdere functionarissen, niet bedrijfsgenoten.

Het overgrote deel echter houdt zich afzijdig en verwacht alleen maar wonderen, als er iets voor hun gedaan moet worden, en moppert, als er iets niet vlug genoeg gaat. Beseft u echter wel, dat wat er gedaan moet worden geen sinecure is, doch een vol, dikwijls nog overladen, programma? Veelal zijn het algemene belangen of kwesties, die verschillende belangengroepen raken en derhalve zeer veel tijd nemen.

Enkele punten willen wij u even memoreren. Het zijn de winstmarges om tot een behoorlijk bestaan te komen. Vakopleiding om de bekwaamheid van uw zoons en anderen zo hoog mogelijk op te voeren. Vestigingswet, teneinde te voorkomen, dat het aantal vestigingen catastrofaal groot wordt. Vestigingsbesluiten om te komen tot een zo juist mogelijke afbakening van ieders terrein, hetgeen ten nauwste verband houdt met de branchevervaging, mede een uitvloeisel van een verslechterde economische toestand. Vestigingsklachten, het optreden tegen hen, die hoewel niet voldoende aan de gestelde eisen, toch het bedrijf uitoefenen; de strijd tegen de beunhazerij dus.

We zouden zo nog een poosje voort kunnen gaan en eveneens nog kunnen releveren de Prijsbeheersing, materiaal-distributie enz. die thans gelukkig tot het verleden behoren. Zij hebben een massa werk veroorzaakt; er is tegen gevochten met de wetenschap, dat toch niet iedereen geholpen kon worden in die mate waarin dat nodig was.

Een zware en verantwoordelijke taak van actieve bestuursleden, die menigmaal ernstige besluiten moesten nemen, oordelende als goede mensen, het wel en wee van de gehele groep steeds voor ogen houdende.

De organisatie, die deze belangen geïndiend heeft in de laatste jaren, is de zgn. Woltersomse Organisatie, in de wandeling beter bekend als: de Vakgroepen.

Wie veel aan de weg timmert, heeft bekijks. Zo is het ook met deze algemene, landelijke organisatie, die het gehele Nederlandse bedrijfsleven omvat. Critiek is haar niet gespaard gebleven, terecht of ten onrechte. Gezien het feit echter, dat deze organisatie toch tot verdwijnen gedoemd is, achten wij het nutteloos hierover in den brede te gaan uit weiden. Een der grondoorzaken van slechte critiek moeten we wel even onderstrepen en wel de ontstellende onbekendheid van verreweg het grootste deel van de bedrijfsgenoten. Ook dezen hebben hun kans gehad, bezwaren naar voren te brengen, bestuursfuncties stonden ook voor hen open, kortom zij hebben de gelegenheid gehad, mede verantwoorde-

lijkheid te dragen. Velen zijn hierin tekort geschoten.

De nieuwe organisatie, de P.B.O. is inmiddels door de aanneming in de Eerste Kamer een feit geworden, en het eerste werk zal zijn de instelling van de Sociaal-economische Raad, die, zoals bekend, zal bestaan uit vertegenwoordigers van werkgevers, werknemers en regering. Deze organisatie is veelomvattender en veel ingrijpender dan de vakgroepen. Hoewel hierover reeds eerder iets is gezegd, is het, gezien de grote belangrijkheid, toch wel gewenst, hierop verscheidene malen de aandacht te vestigen.

Deze organisatie gaat steunen op vrijwillige representatieve, landelijke organisaties. D.w.z., dat zij, die bijv. een bedrijf schap wensen, dit kunnen aanvragen en bij instelling hun eigen vertrouwensmensen in het bestuur van dit bedrijf schap kunnen aanwijzen. Deze bestuursleden vormen echter niet het gehele bestuur, daar ook de werknemersorganisatie, op voet van pariteit, vertegenwoordigers kunnen aanwijzen. Daarnaast komt dan nog de vertegenwoordiger van de Regering.

U ziet hieruit nogmaals de uitermate belangrijkheid van een gezonde, krachtige vrije organisatie, want de wederzijdse belangen van werkgever en werknemer kunnen slechts behartigd worden in het kader van het algemeen landsbelang. Dit staat dus wel in scherpe tegenstelling met de organisaties, die wij tot op heden kennen, de Vakorganisatie, waarin het belang van de leden domineerde.

Zoals gezegd, de Wet is aangenomen en we zullen er ons naar hebben te richten. Laten we echter wel bedenken, dat zij, die de gehele zaak niet overzien en aanvoelen, straks tot de conclusie zullen komen, een zeer belangrijke aansluiting gemist te hebben, wat wel eens ontstelbaar zou kunnen blijken. Voor ditmaal willen we de P.B.O. er echter bij laten.

Is nu de gedachte, de opzet van het geheel, waarvan de komende organisatie van het Nederlandse bedrijfsleven deel uitmaakt, iets geheel nieuws, d.w.z. van de laatste jaren en is dit iets specifiek Nederlands of niet? Is dit, zoals de laatste tijd vaak aangeduid, een politiek steekspel, is dit 't begin van staatsocialisatie? Neen, iets nieuws, of specifiek Nederlands is dit niet.

Snowden, Marx, Bernstein, Lassalle, Owen, Fourier, Blanc, ziehier een aantal namen van schrijvers, deels utopisten genoemd, die steeds de hoop hebben gekoesterd, dat alle weldenkenden over de gehele aarde ééns zouden inzien, dat een leven in sociale rechtvaardigheid verreweg was te verkiezen boven een leven, dat op uitbuiting gebaseerd was.

U merkt uit deze Engelse, Franse en Duitse namen, dat de grondgedachte overal verbreed is en ook reeds tientallen jaren oud is.

Tenslotte zult u er ongetwijfeld eveneens uit opmaken, dat in hetgeen komen gaat, het algemeen belang prevaleert en het groepsbelang daaraan ondergeschikt is. Dit laatste brengt grote gevolgen met zich mede, die thans nog niet in volle omvang verzien kunnen worden.

OPEN PLAATSEN

Demob. korporaal van de Techn. Dienst, 25 j., dipl. U.L.O. en E.T.S., zoekt werkring in electrotechn. of aanverwant bedrijf. Br. nr. 1370.

VRAAG EN AANBOD

Aangeboden: 200 stuks nieuwe Amerikaanse Micron schakelaars. Prijs f 5.— per stuk. Te bevragen bij: J. Faber, Kerkstraat 86, Beverwijk. Tel. 3702.

Te koop gevraagd: laskabel 35-50 Ø, Kilowatt-meters 220 Volt, 3 phase-meter. Br. nr. 1372.

Aangeboden: een uitgebreide grossierderij en kleine fabriek in radio- en electrot. apparaten, i.h. N. des lands, wegens vertrek naar buitenl. Koopsom ca. f 25 000.— voorraad goederen, machines en gereedschappen. Goodwill f 5 000.— Br. nr. 1373.

Te koop: een z.g.a.n. 60 Watt versterker, bedrijfsz., met Ph. luidspr. en microf., ingang 2 micr., 2 gr. f. en 1 radiokanaal, alles afz. gemengd. Br. nr. 1374.

Wie kan mij direct leveren: ca. 50 meter gepantserde rubberleiding S R L L/750 met aarde 4 x 10 m²? J. J. A. Slaats, Electriciteit-Gas - Water, Dorpsstraat A 34b, Aarle-Rixtel.

Aangeb. wegens bijz. omst.: nieuw, fraai, electr. hotel- of pensionfornuis. 5 kookplaten, 2 ovens. Prijs f 640.—. Indien gewenst, kan dit bedrag in de vorm van een radiotoestel en ev. andere goederen worden voldaan. Br. nr. 1376.

Spoed! H.H. Fabrikanten

Wij vragen voor op te richten bedrijf in het zuiden des lands op 1e klas stand: leveranciers van radiotoestellen, stofzuigers, electr. apparaten, verlichtingsartikelen enz. Brieven nr. 1371.

Geen installateur of ambachtsman voert zijn zaak juist zonder Electro Radio Mercur

„Rondo”

De sierlijkste en sterkste

émaille wasmachine

met rubber stootrand beveiliging

Importeurs „Rondo”

Bayerlandselaan 31, R'dam-Z., Tel. 71593

Over „Rondo” Rotterdam koopt U het veiligst!

Ook verkrijgbaar in teakhout met en zonder elektrische wringers

Tevens Sam en Victoria grossiers

TRUVOX

LUIDSPREKERS

voor volmaakte weergave

Alleenverkoop voor Nederland

THEAL N.V.

Handel in techn. artikelen

Vermindering

van LASTEN

DOOR OPHEFFING ONDERNEMINGSBELASTING

door J. L. van Hedel, belastingconsulent

Zoals in het vorige nummer van E.R.M. reeds in het kort werd medegedeeld, zal de Ondernemingsbelasting gaan verdwijnen. Dat dit in het voornemen van de regering lag, bleek reeds bij de besprekingen welke in December 1949 plaats vonden ten aanzien van de loonsverhoging. Hoe en wanneer het bedrijfsleven verlost zal worden van deze onrechtvaardige, en ongetwijfeld meest gehate belasting, heeft de Minister van Financiën thans uiteengezet in de Memorie van Antwoord op het Voorlopig Verslag van de Tweede Kamer inzake het wetsontwerp „Belastingherziening 1949” (voortaan moeten we spreken van „Belastingherziening 1950”).

In deze memorie van Antwoord stelt de Minister van Financiën voor om de Ondernemingsbelasting op de volgende wijze in etappes te doen verdwijnen. Voor het belastingjaar 1949, dat betrekking heeft op de resultaten van het boekjaar 1948 of 1947/48, wordt de Ondernemingsbelasting niet meer geheven naar de grondslag bedrijfskapitaal. De belastingheffing naar de grondslag bedrijfsopbrengst vindt voor dat belastingjaar ongewijzigd plaats.

Voor het belastingjaar 1950, betrekking hebbende op boekjaar 1949 of 1948/49 wordt de Ondernemingsbelasting eveneens slechts geheven naar de grondslag bedrijfsopbrengst, maar wordt bovendien het tarief belangrijk verlaagd.

Over de resultaten van het boekjaar 1950

of 1949/50 behoeft dan in het geheel geen Ondernemingsbelasting meer betaald te worden.

Omvang der belastingverlaging

Teneinde de lezer in staat te stellen, zich een beeld te vormen van de omvang der belastingvermindering, welke ontstaat door het verdwijnen van de Ondernemingsbelasting, zullen wij hiervan enkele voorbeelden geven.

Zoals de lezer bekend zal zijn, wordt het bedrag van de aanslag in de Ondernemingsbelasting vastgesteld door het „samengesteld grondbedrag” te vermenigvuldigen met het zgn. vermenigvuldigingscijfer. Dit vermenigvuldigingscijfer is voor de meeste gemeenten vastgesteld op 2,4. Hier en daar geldt echter een hoger cijfer. Bij de hier te geven voorbeelden zullen wij gebruik maken van het cijfer 2,4. De lezers die gevestigd zijn in een gemeente waarvoor een hoger vermenigvuldigingscijfer is vastgesteld, kunnen dan gemakkelijk de nodige correcties aanbrengen.

Het vervallen van de belasting naar de grondslag bedrijfskapitaal, voor het eerst in het belastingjaar 1949, betekent in het algemeen voor de middenstand geen belangrijke vermindering van lasten. De belasting over het bedrijfskapitaal bedraagt immers slechts 4,8 per mille ($2,4 \times 2 \text{‰}$). Bij onderstaande bedragen bedraagt de belastingvermindering dus:

bedrijfs- kapitaal f	belasting
4 000.—	f 19—
5 000.—	” 24—
10 000.—	” 48—
15 000.—	” 72—
20 000.—	” 96—
30 000.—	” 144—
40 000.—	” 192—
50 000.—	” 240—
80 000.—	” 384—
100 000.—	” 480—

Als bedrijfskapitaal wordt aangemerkt het zuivere bedrijfsvermogen vermeerderd met de schulden op lange termijn en verminderd met de waarde der onroerende goederen, welke tot het bedrijfsvermogen behoren.

De verlaging van het tarief der belasting naar de bedrijfsopbrengst, in het belastingjaar 1950, en het geheel vervallen van de Ondernemingsbelasting daarna, betekenen voor de middenstand wél een belangrijke verlaging van lasten zoals uit het onderstaande overzicht moge blijken.

gecorrigeerde winst:	normaal tarief:	jaar 1950:
f 3400.—	f —.—	f —.—
” 4000.—	” 72.—	” 42.—
” 4500.—	” 132.—	” 77.—
” 5000.—	” 192.—	” 112.—
” 6000.—	” 312.—	” 182.—
” 7000.—	” 432.—	” 252.—
” 8000.—	” 552.—	” 322.—
” 9000.—	” 672.—	” 392.—
” 10000.—	” 792.—	” 462.—
” 15000.—	” 1392.—	” 812.—
” 20000.—	” 1992.—	” 1162.—
” 30000.—	” 3192.—	” 1862.—
” 50000.—	” 5592.—	” 3262.—

Bij dit overzicht moeten enkele opmerkingen worden gemaakt. Op de eerste plaats werd daarin gesproken van „gecorrigeerde winst”. Het bedrag van de Ondernemingsbelasting wordt n.l. berekend over de bedrijfsopbrengst. De bedrijfsopbrengst

BEKENDMAKING

De ondergetekenden hebben besloten ter vereenvoudiging van hun inkoop, alsmede ten gunste van hun leveranciers, om voortaan gezamenlijke inkoopdagen te houden op de eerste en derde Maandag van iedere maand, in één der bovenzalen van café-restaurant „de Kroon”, Rembrandtsplein, Amsterdam.

De eerste inkoopdag wordt gehouden op Maandag 20 Februari 1950, des voormiddags vanaf 10 uur.

Nadere inlichtingen voor deelname door winkeliers: Mr P. G. Vos, Weteringschans 33, Amsterdam.

J. Blacquièrre, „Cycle Import” (12 zaken), Den Haag.

H. J. Erb, „Helios”, Amsterdam.

D. P. Leupen, „Electra”, Goes.

Firma D. Stad, Dordrecht, Eindhoven, Heerlen, Maastricht (2 zaken).

A. Valkenberg, Amsterdam.

J. Velleman & Co., Hengelo.

C. W. Vogelzang, „Rex-Record”, Den Haag.

G. Wagenaar, Amsterdam.

Concordia Maschine-und Elektrizitäts G. m. b. H. STUTT GART

DE WERELDBEKENDE

„Concordia Hochleistungsunterbrecher”

(hoogspanningsveiligheid) t. 220 kV van 0.25 t. 600 Amp.

Verder alle typen

Hoogspanningsisolatoren

Hoogspanningsscheidingsschakelaars

Hoogspanningsscheidingslastschakelaars

Electroventielen - Thermostaten

Alleenvertegenwoordiging voor Nederland:

Ing. Bureau BULLINGA & DODEWAARD

Grindweg — Wageningen — Telefoon 2889 (K 8370)

WINTERTIJD - REPARATIE-TIJD!

LAAT NU Uw ladders en trappen repareren. Dan hoeft U straks niet te wachten.

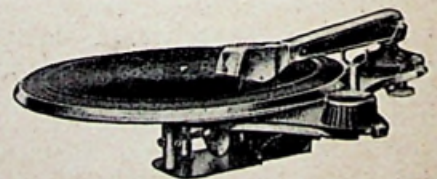
Uw materiaal wordt gedegen en vakkundig gerepareerd door

C. DE KRIJGER

Nederlandse fabriek voor VEILIG klimmateriaal
Buyskade 46 — Amsterdam-W. — Telefoon 84010

Dual

Binnenkort leverbaar

ALLEENVERTEGENWOORDIGERS:

INGENIEURSBUREAU

REMA

Bronckhorststraat 14 — Amsterdam-Z.

Telefoon 95741

wordt berekend door de winst van de onderneming te vermeerderen met de rente over de schulden op lange termijn en te verminderen met 3 % over de waarde van de onroerende goederen die tot het bedrijfsvermogen behoren en te verminderen met een bedrag van f 3400.—

In bovenstaand overzicht werd het bedrag aan belasting berekend dat verschuldigd is over de winst van de onderneming waarop wél de correcties inzake schulden op lange termijn en onroerende goederen werden aangebracht, maar welke winst nog niet werd verminderd met het bedrag van f 3400.—. Op deze wijze werd bereikt dat gemakkelijk kan worden nagegaan welke omvang de belastingvermindering bij een bepaalde bedrijfswinst heeft.

Het tarief voor het belastingjaar 1950 is vastgesteld op 7 % van het bedrag waarmee de gecorrigeerde winst f 3400.— te boven gaat. Dit maakt met het normale tarief een verschil van 5 %. De Minister van Financiën heeft nl. voorgesteld om het bedrag der Ondernemingsbelasting voor het belastingjaar 1950 vast te stellen op 5 % van het bedrag der bedrijfsopbrengst, te vermenigvuldigen met het vermenigvuldigingscijfer, nadat dit met één is verminderd. Voor de gemeenten, die het vermenigvuldigingscijfer 2,4 hebben, wordt de belasting voor het belastingjaar 1950 dus vastgesteld op: $1,4 \times 5 \% = 7 \%$ van de bedrijfsopbrengst. Voor de gemeenten waar het vermenigvuldigingscijfer op 3 is vastgesteld bedraagt de belasting voor het belastingjaar 1950: $2 \times 5 \% = 10 \%$ i.p.v. $3 \times 5 \% = 15 \%$ voor voorgaande belastingjaren.

Méer inkomstenbelasting!

Doordat de bedragen welke aan Onder-

nemingsbelasting betaald moeten worden als bedrijfskosten in mindering van de winst kunnen worden gebracht, zal, na het verdwijnen van deze belasting, de Inkomstenbelasting (en voor lichamen de Vennootschapsbelasting) over hogere bedragen berekend worden. Een deel van het voordeel, dat ontstaat doordat geen Ondernemingsbelasting meer betaald hoeft te worden, gaat dus teniet doordat over de op die wijze bespaarde bedragen Inkomstenbelasting moet worden betaald. Dat dit deel niet gering is moge blijken uit het feit, dat de Minister van Financiën aanneemt dat van het bedrag van f 240 000 000.—, dat door de afschaffing van de Ondernemingsbelasting minder in de schatkist zal vloeien, een bedrag van f 90 000 000.— zal worden gecompenseerd door de toeneming van de opbrengst van de Inkomsten- en Vennootschapsbelasting, als gevolg van het vervallen van de aftrekpost Ondernemingsbelasting.

Desondanks is het verdwijnen van de Ondernemingsbelasting, vooral in Middenstandskringen, ten zeerste toegejuicht. Het afschaffen van deze belasting betekent immers een eerste stap op de weg naar vermindering van de geleidelijk ondraaglijk geworden lasten voor de middenstand. In de Memorie van Antwoord zijn nog verschillende andere, voor het bedrijfsleven belangrijke, onderwerpen behandeld. In volgende artikelen zullen wij daaraan de nodige aandacht besteden. Op de eerste plaats zal echter in het eerstvolgend nummer worden vastgesteld dat het verdwijnen van de Ondernemingsbelasting voor de meeste ondernemingen, die in de vorm van een N.V. worden gedreven, geen vermindering, maar een vermeerdering van belasting betekent!

BOEKBESPREKING

Radio en Radio-Communicatie, studie en handboek voor radiotechnici en gevorderde amateurs, door J. Hagenaar; 448 bladz., 158 afbeeldingen. Uitgave N.V. Wed. J. Ahrend & Zoon, Amsterdam.

Dit boek is door de schrijver bedoeld om iets anders te zijn dan een conventioneel leesboek. En dat is het ook. Het is in vele opzichten een uitbreiding, een voortzetting op de vele boeken, die behandelen hetgeen men nu de „klassieke” radiotechniek kan noemen. Het behandelt filterschakelingen, voedingslijnen, versterkers voor het doorlaten van brede frequentiebanden, problemen uit de techniek der zeer hoge frequenties, golfgeleiders, holle resonatoren, frequentie-modulatie, radar, straling van antennes en dergelijke onderwerpen.

Wat de opzet betreft, is dit dus een werk, welks verschijning toejuiching verdient en tal van onderwerpen ook op gelukkige wijze behandelt. De veelheid ervan is misschien oorzaak, dat over sommige wel wat vluchtig wordt heengehuppeld, ook waar de schrijver zich nog binnen de gren-

zen van het „klassieke” beweegt. Wij wijzen op de afleiding der uitdrukking voor de zelfinductie ener ijzersmoorspoel uit die voor een luchtspoel, waarbij niet is aangestipt, dat dan ook het gehele windingsoppervlak met ijzer gevuld wordt ondersteld. Het recept voor het formeren van electrol. condensatoren is gevaarlijk onvolledig. Het corrigeren van de berekening van het logaritonisch decrement zou een goed onderwerp voor een op de lezer beproefde intelligentie-test vormen; met een sprong in de lucht komt de schrijver hier op zijn pootjes neer. De kwaliteitsfactor Q, waarvan verder veel gebruik wordt gemaakt verschijnt op blz. 97 zo maar eens plotse-ling, zonder bekommernis om herkomst of werkelijke betekenis. Deze enkele, bij het doorbladeren gedane vondsten doen niet af aan het vele goede. Een voorbeeld van de wel eens wat te grote vluchtigheid vinden we, waar in het alfabetisch register „T R-box” afzonderlijk wordt vermeld, maar in de tekst van dit voor radar-installateurs zo belangrijke onderdeel niet anders wordt gezegd dan dat het een snelwerkende schakelaar is, terwijl omtrent het automatisch functioneren niets wordt onthuld.

Enige wensen voor een volgende druk blijven dus wel bestaan. Druken uitvoering verdienen alle lof.

J. CORVER.

Electro Radio Mercur

TECHNISCH COMMERCIEEL VAKBLAD

Uitgave van de
N.V. Uitgevers Mij. Dilligentia, Kalverstr. 36, Amsterdam C
Telefoon 0 2900-35253 en 40453

Postgirorekening 136 400 — Bankrekening Twentsche Bank
Dringend verzoek alle poststukken voor dit blad bestemd
uitsluitend te adresseren aan:

Redactie of Administratie Electro Radio Mercur.
Zonder verdere persoons-aanduiding.

REDACTIE:

L. Knuvelde en ir. G. F. de Wit.

REDACTEUR EN MEDEDELINGEN
DER VAKGROEPEN:

mr. J. H. van Gelderen en J. M. van Basten.

REDACTEUR RADIORUBRIEK:
J. Corver.

REDACTEUR ELECTROTECHNIEK:
J. J. Moerkerk.

REDACTEUR ADMINISTRATIE- EN
BELASTINGRUBRIEK:
J. L. van Hedel.

PUBLIC RELATIONS:
J. B. Gastkemper.

ADVERTENTIE-MANAGER:
B. J. Jansen.

ABONNEMENTSPRIJS:

f 5,— p. jaar; voor leden van de aangesloten vakgroepen e.d.

f 3,— per jaar. Losse nummers f 0,20.

Dit blad verschijnt des Zaterdags om de veertien dagen

Adressen der Vakgroepen en Ondervakgroepen

VAKGROEP ELECTROTECHNISCH AMBACHT

Voorzitter J. W. Willemsen.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Telefoon 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP

ELECTROTECHNISCH INSTALLATIEBEDRIJF

Voorzitter W. H. Hirdes.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP KLEINE NIJVERHEID OP ELECTROTECHNISCH GEBIED

Voorzitter E. Lückerkath.

Secretaris mr. J. H. van Gelderen.

Mauritskade 45, 's-Gravenhage - Tel. 0 1700-110585

ONDERVAKGROEP

RADIO REPARATIEBEDRIJF

Voorzitter ir. H. J. J. Bouman.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP DETAILHANDEL IN ELECTRISCHE VERBRUIKSTOESTELLEN EN VERLICHTINGSARTIKELLEN

Voorzitter B. G. Miermans.

Secretaris J. M. van Basten.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP DETAILHANDEL IN RADIO-ARTIKELLEN

Voorzitter B. G. Miermans.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C. - Tel. 0 2900-40027

VAKGROEP TUSSENPERSONEN IN ELECTROTECHNISCHE PRODUCTEN

Voorzitter ir. P. J. Plaisier.

Secretaris mr. J. L. P. Brabers.

Benoordenhoutscheweg 44, 's-Gravenhage

Telefoon 0 1700-774491

NEDERLANDSE ELECTROTECHNISCHE WINKELIERS ORGANISATIE (NEWO)

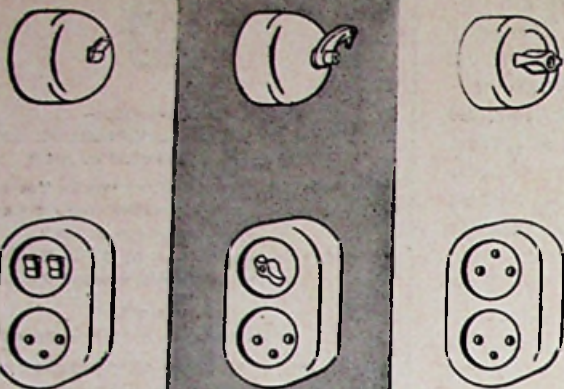
Voorzitter B. G. Miermans.

Administrateur J. M. van Basten.

Kelzersgracht 606, Amsterdam C. - Telefoon 0 2900-40027

NIKO
Installatie-materiaal

Wat **NIKO** fabriceert
is uitsluitend geconstrueerd

Voor **BUSCH-JAEGER**
SCHAKELAARS EN STOPCONTACTEN
naar **N.V. v.h. CLAESSEN & Co.**
AMSTERDAM - SINGEL 162-164
en haar Filialen:
ALMELO, GRONINGEN, DOETINCHEM, ROTTERDAM

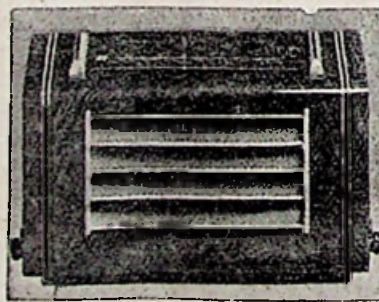
Verhuur van
alle soorten kabel, schakelkasten en illuminatie.
Leveren en verhuren van toneelverlichting.
C. SELMEYER, AMSTELDIJK 44, AMSTERDAM
Postadres: Stalinlaan 34 - Tel. (K 2900) 98181, na 6 uur 23640

Ondervindt 't, Reska wint 't!
Hier is de aanbieding van
Reska-Radio

Verkoopkantoor voor Nederland:
JAVASTRAAT 137, AMSTERDAM-O., TELEF. 50291

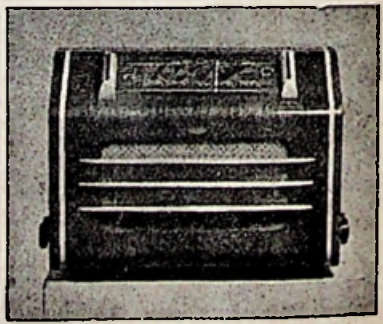

TYPE GW-49 Bruto fl. 185.-
met U-buis
Het beste wat in deze prijsklasse
geboden kan worden

TYPE E-49 Bruto fl. 298.-
4 golfbereiken
grote stationschaal in 4 kleuren, met afstemmoog,
zeer fraaie kast, gemakkelijke omschakeling
netspanning

TYPE 549-E Bruto fl. 250.-
met afstemmoog, 3 golfbereiken,
eenvoudige omschakeling met
E-buizen

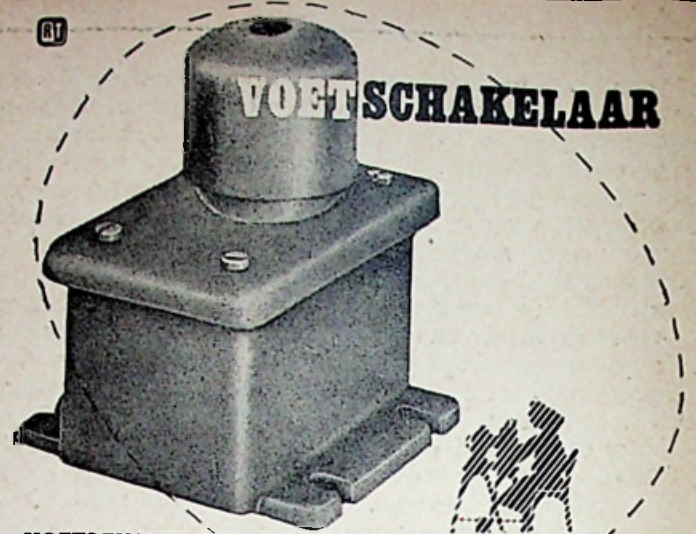

TYPE 549
Prijs fl. 235.- bruto
in gelijke uitvoering als Type
549-E. Uitergerust met U-buizen

*Handelaren
ruime korting*

RESKA: WETTIG GEDEPONEERD

VOOR DE VEELEISENDE LUISTERAARS!

VOETSCHAKELAAR TYPE 9A6
De Electrofact voetschakelaar onderscheidt zich door de toepassing
van de bekende Klikklak schakelaar als contact. Daardoor wordt
een lilloze momentschakeling verkregen, ook als de bedienings-
knop langzaam ingedrukt wordt. Electriche gegevens: enkelpolige
omschakelaar. Schakelvermogen: 250 V, 50 p/s. 6A.
Mechanische uitvoering: solide gegoten huis, spatwaterdicht.
Almetingen: huis 97 x 62 x 55 mm, hoogte be-
dieningsknop: 40 mm.
Mogen wij U eens een monster zenden?

ELECTROFACT Mij voor Electr. Bedrijfsautomatisering
Kleine Wittenburgerstr. 94 Amsterdam-C. Tel. 56985 - 56470

Installateurs! Laat ons Uw neon-installaties verzorgen!
Wij zijn daarvoor speciaal ingericht, ma-
ken, ontwerpen, begroten, verkopen
en monteren door het gehele land.
P. J. BUIS,
's-Gravenhage, Koningsplein 11, Telefoon 392400-390418

NIKO SCHAKELMATERIAAL
in bruin en wit isoliet uit voorraad leverbaar:
MAX GOUDEKET & Co.
WEESPERZIJDE 24 - TELEFOON 51163 - AMSTERDAM